

Tilråding til Miljødirektoratet om ti områder med vern av skog

- Utvidelse av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune
- Utvidelse av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune
- Utvidelse av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune
- Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune
- Utvidelse av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune
- Utvidelse av Begna naturreservat, Nord-Aurdal kommune
- Opprettelse av Bjørnstadravinen naturreservat, Eidskog kommune
- Opprettelse av Sæterberget naturreservat, Nord-Odal kommune
- Opprettelse av Benndalen naturreservat, Gausdal kommune
- Opprettelse av Brandbukampen naturreservat, Gran kommune

Juli 2024

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 10 | 2024

Forfattere: Alexandra Abrahamson og Harald Klæbo
Tittel: Tilråding til Miljødirektoratet om ti områder med vern av skog

ISBN: 978-82-8410-047-0

© 2024 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Innhold

1. Forslag	6
1.1 Hjemmelsgrunnlag.....	7
1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget.....	8
1.3 Andre interesser.....	11
1.4 Planstatus	12
2. Saksbehandling.....	12
2.1 Saksbehandlingsprosesser.....	12
2.2 Forholdet til utredningsinstruksen	12
2.4 Forvaltningsmyndighet.....	13
3. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	13
3.1 Avgrensing	13
3.2 Verneforskriftene	13
4. Oppheving og endring av tidligere vernevedtak.....	14
5. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	15
5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	15
5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser.....	15
5.3 Avveining skogvern – skogbruk.....	15
5.4 Forvaltningsmyndighet.....	17
6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader.....	18
6.1 Utvidelse av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune.....	18
6.2 Utvidelse av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune	26
6.3 Utvidelse av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune.....	33
6.4 Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune	42
6.5 Utvidelse av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune.....	53
6.6 Utvidelse av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner	60
6.7 Bjørnstadravinen, Eidskog kommune	74
6.8 Sæterberget, Nord-Odal kommune.....	82
6.9 Benndalen, Gausdal kommune	89
6.10 Brandbukampen, Gran kommune	98

1. Forslag

Statsforvalteren i Innlandet sender med dette tilråding om vern av ti naturreservater i Innlandet fylke i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Fire av områdene er nye naturreservater, seks av områdene er utvidelse av eksisterende naturreservater. Utvidelsene foreslås som endringer av eksisterende verneforskrifter, med unntak av Smoldalen og Begna som er vernet etter naturvernloven. Her foreslås nye verneforskrifter i tråd med naturmangfoldloven.

Tilrådingen omfatter ca. 12 028 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 11 239 dekar, og av dette er 8 215 dekar produktiv skog.

Områdene som foreslås vernet er:

1. Utvidelse av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 1577 dekar nytt areal
2. Utvidelse av Trya naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 494 dekar nytt areal
3. Utvidelse av Smoldalen naturreservat i Trysil kommune, ca. 8129 dekar nytt areal
4. Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat i Stor-Elvdal kommune, ca. 153 dekar nytt areal
5. Utvidelse av Nefallet naturreservat i Rendalen kommune, ca. 66 dekar nytt areal
6. Utvidelse av Begna naturreservat i Nord-Aurdal kommune, ca. 318 dekar nytt areal
7. Bjørnstadravinen i Eidskog kommune, ca. 127 dekar
8. Sæterberget i Nord-Odal kommune, ca. 133 dekar
9. Benndalen i Gausdal kommune, ca. 841 dekar
10. Brandbukampen i Gran kommune, ca. 210 dekar

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservater, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene:

- a. (variasjonsbredden av naturtyper og landskap),*
- b. (arter og genetisk mangfold),*
- c. (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).*

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

1.2 Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatiltak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

I denne verneplanen er noen av verneverdiene for områdene knyttet til trolig åtte ulike rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet. Samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslagene er innhentet fra ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i Narin - Lokalitetsdatabase for skogområder eller gjennom andre naturtypekartlegginger. Det er også med områder som er kartlagt etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder (Skoganalyse).

Verdien av områdene er satt av Statsforvalteren selv ut fra verdivurderinger fra disse kartleggingene, annet kunnskapsgrunnlag og egne vurderinger.

Område	Kommune	Totalarea l (daa)	Areal skog (daa)*	Areal produktiv skog (daa)*	Moh.	Verneverdi**
Gålaskarven NR utv.	Stor-Elvdal	1557	1469	732	595-946	** ****
Trya NR utv.	Stor-Elvdal	494	470	470	297-503	5 5
Smoldalen NR utv.	Trysil	8129	7516	5268	650- 1000	** ***
Sæteråsskaret NR utv	Stor-Elvdal	153	149	110	737-798	* **
Nekfallet NR utv.	Rendalen	66	59	59	436-450	* **
Begna NR utv.	Nord- Aurdal	318	305	305	310-500	** ***(*)
Bjørnstadravinen	Eidskog	127	126	126	136-150	**
Sæterberget	Stor-Elvdal	133	133	133	320-435	*
Benndalen	Gausdal	841	802	802	460-790	5
Brandbukampen	Gran	210	210	210	235-445	**(*)
SUM		12028	11239	8215		

*Tallene på skog og produktiv skog kommer fra tall fra erstatningsforhandlingene der dette foreligger, og ellers fra tilbudet fra skogeierne som skogeierorganisasjonene har laget.

** For utvidelsene angis verneverdien først isolert sett for bare utvidelsen, men deretter også sett i sammenheng med eksisterende verneområde.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er hogst med tilhørende skogsbilvegbygging, og i noen grad muligens også kraftutbygging med nye kraftlinjer. Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å dekke viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for at stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålene, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og

lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene. Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde nedenfor.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorlover som regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

1.3 Andre interesser

Interesser utover skogsdrift som for eksempel bygninger, traktorveger og bruk knyttet til enkeltområdene beskrives under enkeltområdene. Interesser i og inntil eksisterende verneareal antas å være avklart gjennom tidligere verneprosesser.

Kraft og energi

Det går kraftledninger i følgende områder:

- *Begna (ikke i utvidelsene)*
- *Trya (ikke i utvidelsen)*
- *Bjørnstadravinen*

Følgende områder grenser til kraftledningstrasé:

- Samme områder som over der linjene krysser

Følgende områder grenser til regulert vassdrag:

- *Begna*
- *(Benndalen påvirkes noe av reguleringa av Bennsjøen)*

Det er registrert kraftpotensial (digitalt småkraftpotensial) innenfor følgende områder:

- *Trya naturreservat*
- *(I Benndalen er det tidligere avslått konsesjonssøknad for Benna kraftverk)*

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende områder:

- *Ingen.*

Samiske interesser

Følgende områder som tilrås i denne verneplanen ligger innenfor reinbeitedistrikt:

- *Ingen*

1.4 Planstatus

Alt areal i denne verneplanen er avsatt som LNFR i gjeldende kommuneplaner (for Benndalen delt mellom kommuneplan og kommunedelplan).

2. Saksbehandling

2.1 Saksbehandlingsprosesser

Samtlige ti områder i denne tilrådingen er kommet til gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Statsforvalteren har i verneprosessene lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog, Viken Skog og NORSKOG.

Følgende tabell viser når tilbudene er kommet inn, og når områdene har hatt oppstart:

Navn	Tilbud	Oppstart	Høring
Gålaskarven NR utv	04.08.2020	29.10.2021	08.05.2024
Trya NR utv	20.01.2022	19.03.2024	08.05.2024
Smoldalen NR utv	29.03.2021	19.03.2024	08.05.2024
Sæteråsskaret NR utv.	07.02.2022	19.03.2024	08.05.2024
Nekfallet NR utv.	06.12.2021	19.03.2024	08.05.2024
Begna NR utv.	11.01.2021 og 31.05.2023	19.03.2024	08.05.2024
Bjørnstadravinen	26.10.2020	19.03.2024	08.05.2024
Sæterberget	26.06.2020	19.03.2024	08.05.2024
Benndalen	13.10.2020	19.03.2024	08.05.2024
Brandbukampen	09.02.2022	19.03.2024	08.05.2024

2.2 Forholdet til utredningsinstruksen

Verneforslagene er utarbeidet i henhold til Utredningsinstruksen. I kapittel 1 og 2 begrunnes verneforslagene på overordnet nivå og sammenhengen med nasjonale og internasjonale mål om å ta vare på et utvalg av norsk natur belyses. Videre omtales kort hva som eventuelt skjer med verneverdiene hvis vernet ikke gjennomføres og hvilke virkemidler som eventuelt kan være relevante. I kapittel 5 vurderes samfunnsnyttene av verneforslagene på et overordnet nivå, sammen med økonomiske og administrative konsekvenser. I kapittel 6 omtales og vurderes generelle kommentarer og konkrete

merknader til verneforslag for de enkelte områder fra berørte parter, myndigheter og interessegrupper. Etter avveininger mellom områdenes verneverdier og andre samfunnsinteresser er det underveis i verneprosessen foretatt endringer i vernebestemmelser og avgrensning for verneforslagene.

Gjennomføringen i henhold til rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen har medført inkluderende prosesser som sikrer en vellykket gjennomføring.

Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser. Verneforslaget er også i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området. Kravene i naturmangfoldloven § 14 er dermed oppfylt.

2.4 Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

3. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

3.1 Avgrensning

- Ingen endringer etter oppstart og høring.

3.2 Verneforskriftene

- I Bjørnstadravinen er det tatt inn alle nødvendige standardbestemmelser for nettanlegg da det krysser linjer gjennom området.
- For Sæteråsskaret og Trya er det tatt inn bestemmelser for vedlikehold og bruk av eksisterende traktorveger i forbindelse med sykling, riding og motorferdsel ifm. utfrakt av felt storvilt. Dette var ikke med på høring, men har blitt spilt inn til

Statsforvalteren i ettertid av skogeierorganisasjonen. Traktorveiene vil også vises på vernekartet.

- For Begna og Smoldalen er muligheten for å søke om motorferdsel til øvelsesvirksomhet knyttet til aktiviteter i § 6 tatt ut da oppdatering til ny verneforskriftsmal gjør at øvelsesvirksomhet er forbudt. Dette ble med en feil ikke tatt ut før høring.
- Etter høring har vi hatt kontakt med en av grunneierne i utvidelsen av Smoldalen, og tatt inn en bestemmelse som tillater sykling langs en bestemt trase avmerket på vernekartet. Grunneiers ønske om bruk av elsykkel langs den samme traséen er imidlertid ikke imøtekommet av oss, men må vurderes av Miljødirektoratet, se nærmere begrunnelse under pkt. 6.3, avsnitt «Inngrepsstatus og andre interesser». Det er videre tatt inn en spesifisert bestemmelse om at grunneier kan søke om hogst av ved rundt eksisterende jaktbu på sin eiendom.
- For Benndalen har vi opprettholdt bestemmelsene som lå ute på høring gjeldende sikringstiltak mot flom. Vi ber Miljødirektoratet om å se på vår begrunnelse for dette under pkt. 6.9, avsnitt «Sammendrag av høringsuttalelsene».

4. Oppheving og endring av tidligere vernevedtak

Følgende vernevedtak foreslås opphevet som følge av denne verneplanen:

1. Forskrift 21. juni 2019 nr. 830 om vern av Gålaskarven naturreservat i Stor-Elvdal I kommune, Innlandet
2. Forskrift 20. desember 2019 nr. 1958 om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet
3. Forskrift 2. september 2005 nr. 983 om vern av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune, Innlandet.
4. Forskrift 20. Desember 2019 nr 1959 om vern av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet.
5. Forskrift 26. Juni 2019 nr. 829 om vern av Nekfallet naturreservat, Rendalen kommune, Innlandet.
6. Forskrift 10. juni 2005 nr. 576 om vern av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Innlandet.

5. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

5.1 Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner avsatt til Landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder (LNFR-områder). Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslagene slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

5.2 Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i deler av områdene. Ut fra den kunnskap vi har i dag om områdene i denne tilrådingsspakka gjelder dette tynning av yngre skog på to mindre areal i Brandbukampen (ca. 40 daa).

5.3 Avveining skogvern – skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For

privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Sju av de 10 områdene som omfattes av denne verneplanen er tilbudt for frivillig vern av grunneiere før 1. februar 2022. De omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet. Tilbudene for utvidelse Sæteråsskaret naturreservat samt opprettelse av Brandbukampen naturreservater er kommet inn etter denne datoen. I tillegg har ett av de to utvidelsesområdene i Begna naturreservat kommet inn etter denne datoen. Statsforvalterens avveining mellom skogvern og skogbruk for disse tre områdene er vedlagt denne tilrådingen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1 ¹⁾
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1 ¹⁾
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har mindre	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
	Betydning for tømmertilgangen								

Figur 1 Matrise for områdets betydning for tømmertilgangen og betydning for vern. Grønne områder angir områder hvor vern skal prioriteres fremfor skogbruk, røde ruter angir at tømmertilgangen skal prioriteres fremfor vern og gult felt angir områder som må vurderes nærmere av Statsforvalter.

Område	Betydning for vern og tømmer tilgang	Opprinnelig tilbudt areal (daa)*	Foreslått for vern (daa)
Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat	V3S2	295	152
Utvidelse av Begna naturreservat ved Bjørge	V2S2	243	231
Opprettelse av Brandbukampen naturreservat	V1S7 (160 daa) og V1S2 (50 daa)	210	210

*Vi viser her opprinnelig tilbudt areal. I vurderingsskjemaene beskrives dette i tekst, men tall for tilbudt areal er i skjemaene det samme som foreslås vernet.

5.4 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren gjorde i både høringsbrevet og høringsdokumentet kommunene spesielt oppmerksomme på å svare ut om de ønsket å få tildelt forvaltningsmyndighet for verneområdene.

Nord-Aurdal er eneste kommune som har sendt inn uttalelse til de områdene som nå tilrås, men har ikke omtalt dette temaet.

6. Beskrivelse av det enkelte område med merknader

6.1 Utvidelse av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) isolert sett, **** (nasjonalt verdifullt og svært viktig) sett sammen med eksisterende Gålaskarven naturreservat og også helt inntilliggende Imsdalen naturreservat

Totalareal: 1577 dekar

Areal skog: 1469 dekar

Areal produktiv skog: 732 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 10 050 dekar

Totalareal med tilrådt utvidelse: 11 627 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare område som representerer en bestemt type natur i form av et større skogområde med gammel og relativt urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog, og ved at det inngår i villreinens leveområde.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Den foreslåtte utvidelsen av Gålaskarven naturreservat i nord, ligger i indre del av Imsdalen, på sørsiden av dalføret, inntil kommunegrensa mot Ringebu. Området er en kile mellom eksisterende Gålaskarven naturreservat (2019) i øst og Imsdalen naturreservat (2005). Biofokus har gjort naturfaglige registreringer i området (2004 – registreringer på private eiendommer i Stor-Elvdal.) Her ble et større område kartlagt, det foreslåtte tillegget for Gålaskarven er en del av denne registreringer.

Forslaget til reservatutvidelse ligger i høydelaget 595 – 946 moh., og er i nordboreal vegetasjonssone. Området ligger nordøstvendt og har svakere boniteter.

Nederst mot elva i nordvest er terrenget ganske slakt, opp mot Bjørnskarven (946) blir det brattere. En bekkedal skjærer ned gjennom lia, i eksisterende reservat er det også

flere slike bekkedalene. Noen steder i liene er det bratte skrenter med litt berg i dagen og steinurer.

Verneforslaget er en del av et større sammenhengende naturskogsområde med viktige kvaliteter knyttet til gammel granskog der gran er det dominerende treslaget. Grunnlendt blåbærgranskog naturtypen og dekker store arealer. Denne går delvis over i en åpen bærlyng-barblandingsskog med blanding av furu og gran på forhøyninger i terrenget. Stedvis finnes naken blokkmark, delvis i en slags terrassestruktur/ israndterrasser i ulike høydenivåer. Den dominerende og fattig blåbærskog går brått over i smale soner av rik høgstaudegranskog (NT) med enkelte forsumpete partier i grunne søkk langs bekker, samt enkelte rike kildepartier. Nederste deler av lia finnes innslag av småbregnegranskog.

Øvre deler av området soneringen har gammel fjellgranskog, for det meste i alders- og delvis bledningsfase. Skogbildet er utpreget åpent med ofte stor avstand mellom trærne, men med en naturlig fordeling, og moderat flersjiktet der store, gamle trær dominerer og foryngelsen er ganske sparsom. Her er til dels urskogspreget med trolig høy kontinuitet i gamle trær og død ved, og med tilhørende kravfullt artsmangfold. Her er gamle, seintvoksende, til dels kraftige trær over 300 år vanlig. Grove læger ligger jevnt utbredt og med jevn fordeling på alle nedbrytningsstadier, men tettheten er (pga. naturlig lav produktivitet) relativt moderat. Skogen i øvre deler har i stor grad gått klar av plukkhogstene som ellers foregått i skogen lavere nede.

Det øvrige dvs. resten av lisen i verneforslaget er for det meste gammel naturskog som er plukkhogstpåvirket langt tilbake i tid, og har derfor mindre forekomst av virkelig gamle trær (eldre enn 250 år). Her blir også mengden læger mer moderat, og mangler i større grad sterkt nedbrutt død ved. Stubbene er stort sett nedbrutt. Her er skogbildet er langt mer kompakt og produktivt, og skogen er oftest ganske flersjiktet. Relativt jevnt utbredt inngår også trær på rundt 200-250 år. Det er endel islag av selje i området, som har ganske god kontinuitet.

I det eksisterende naturreservatet, med det foreslåtte tillegget er det funnet åtte rødlistearter og fire rødlistekandidat-arter er så langt påvist. Av disse er nordlig aniskjuke direkte truet og taigaskinn sårbar, de andre hensynskrevende. I grunne søkk er floraen rik med arter som maigull, bekkedarse, enghumbleblom, skogstjerneblom, kvitsoleie, turt, grønnekurle, skogforglemmegei, svartstarr og fjellpestrot. Arter er kun stikkprøvemessig undersøkt, og det er derfor et potensial for å finne flere interessante arter.

Deler har skogen i midtre og nedre deler har et fuktig preg, delvis med mye gubbeskjegg på trærne. Selv om disse liene er mer påvirket enn høyere oppe, er det likevel snakk om eldre naturskog som har klare kvaliteter.

Gålaskarven inngår i leveområdet til villreinen i Rondane og derfor er arten nå tatt med i verneformålet.

Statsforvalterens vurdering

Området er et viktig supplement til å knytte sammen reservatene Gålaskarven og Imsdalen naturreservater. Dette er et stort, sammenhengende naturskogsområde med viktige kvaliteter. Selv om endel av skogen er plukkhogstpåvirket og dermed har fått noe redusert mengde av viktige nøkkelementer og kontinuitet, er det alt i alt gammel naturskog som dominerer. Øvre del har til dels urskogspreg med trolig høy kontinuitet i gamle trær og død ved, og med tilhørende kravfullt artsmangfold. Nedre deler er viktig særlig fordi disse partiene er mye mer produktive og kompakte, og potensialet overgang til mer naturskoglignende tilstand er stort på litt sikt. Positivt er også innslag av fuktige og rike skogsamfunn langs bekker. Området vurderes å ha klar- regional verdi (**), isolert sett, men verdien øker når en ser verneområdene her samlet, antagelig nasjonal verdi (****).

Området fyller mangler ved skogvernet gjennom å omfatte noe høgstaudegranskog (NT), samt at det bidrar til å verne et sammenhengende naturskogområde med gammel granskog der deler har urskogspreg. Området er et utvidelsesareal som bidrar til utvidelse av eksisterende store områder vernede områder (> 10 km²).

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er gjennomført plukkhogst fra tidligere i nedre deler av lia.

Villrein er tatt inn i verneformålet og hensynet til denne arten vil dermed bli vurdert i forbindelse med dispensasjonssøknader.

Det er et ønske fra grunneier å kunne oppføre en gapahuk i nedre deler av området, samt en hengebru over Imsa. Det er tatt høyde for dette i forslaget til verneforskrift.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andersshøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og

Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.

Høringsinnspill

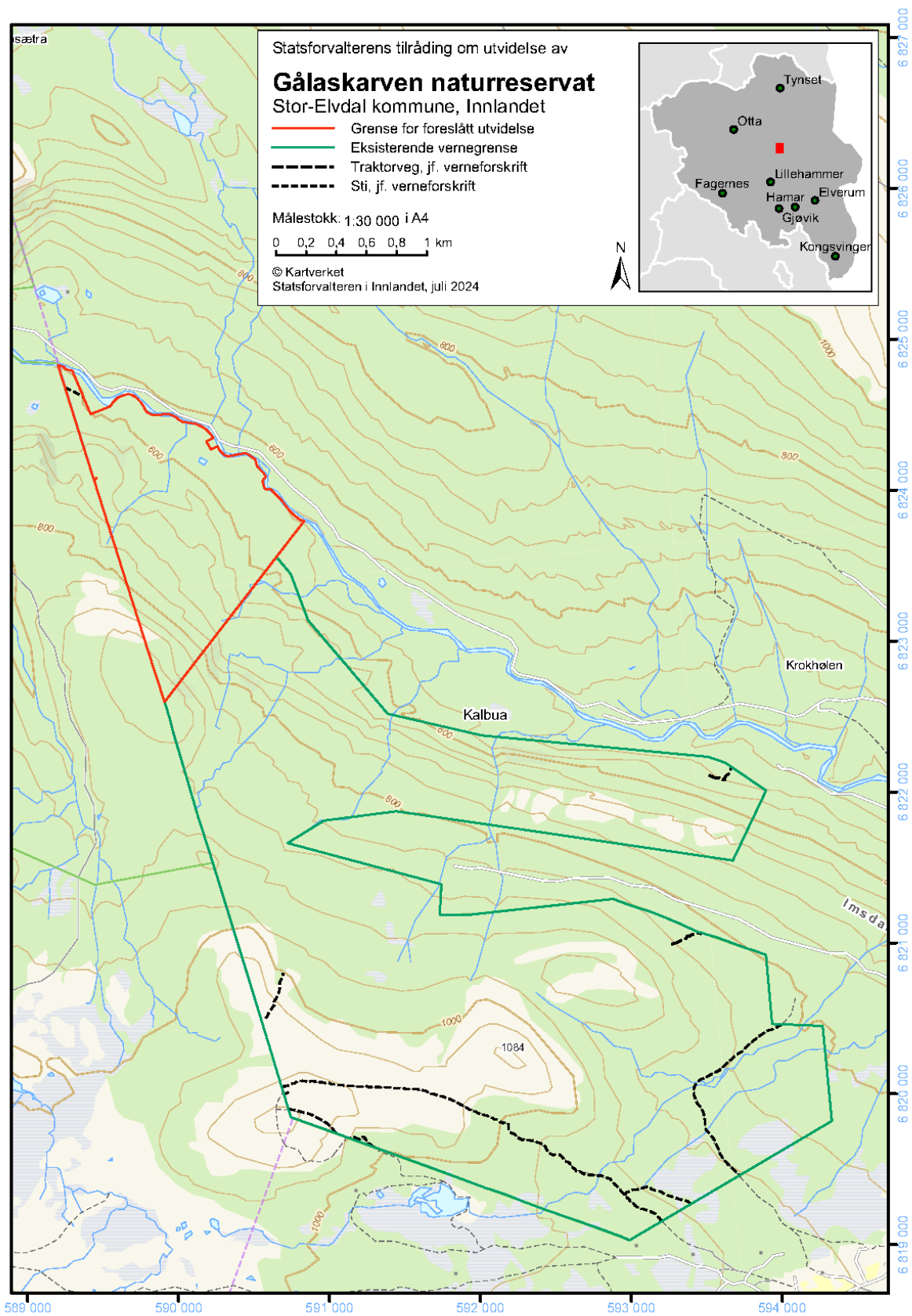
Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, NVE og Statens vegvesen har ingen merknader til høringsforslaget.

Statnett påpeker at høringsforslagene i Stor-Elvdal ligger nært opp mot deres nettanlegg, men har likevel ikke merknader.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

Gålaskarven utvidelse vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Gålaskarven utvidelse vedlegg 2 – Forslag til endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vern av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 2019-06-21-830 om vern av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Gålaskarven naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Innlandet

§ 1 skal lyde:

Formålet med naturreservatet er å bevare område som representerer en bestemt type natur i form av et større skogområde med gammel og relativt urørt barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog, *og inngår i villreinens leveområde.*

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 12/6, 12/11, 14/5 og 14/31.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 11627 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos *Statsforvalteren* i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 nytt punkt e skal lyde:

e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 punkt d til i skal lyde:

- d. beiting*
- e. rydding, merking og vedlikehold av eksisterende traktorveier og stier vist på vernekartet*
- f. oppsetting av mobile jakttårn for storviltjakt*
- g. utsetting av saltstein*
- h. forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt*
- i. vedlikehold av eksisterende gjerder*

§ 7 punkt d til k skal lyde:

- d. oppsetting av gjerder i forbindelse med beite*
- e. etablering av nye skiløypetraséer og stier*
- f. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.*
- h. utkjøring av annet felt vilt enn arter som nevnt i § 6 andre ledd b.*
- i. nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter/bygninger bakenfor naturreservatet*

- j. oppsetting av gapahuk ved Imsa og/eller hengebru over Imsa*
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 e, f, g og i og § 7 b, c, d, e, f, h, i og j.*

§ 11 skal lyde:

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.
Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.2 Utvidelse av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: 5 (nasjonalt verdifullt) både isolert sett og sett sammen med eksisterende verneområde

Totalareal: 494 dekar

Areal skog: 470 dekar

Areal produktiv skog: 470 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 895 dekar

Totalareal med tilrådt utvidelse: 1385 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av fuktig løv- og barskog og bekkekløftmiljø med fosserøysone. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til skog med høy luftfuktighet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Tilbudsområdet/reservatutvidelsen er en utvidelse av Trya naturreservat som er en vest-øst-gående bekkekløft med høye naturverdier i nærheten av Koppang i Stor-Elvdal kommune. Det blir som en forlengelse nedstrøms av eksisterende naturreservat som ble opprettet i 2019. Lokaliteten er sist kartlagt i forbindelse med prosjektet 'Bekkekløfter 2007, Hedmark' på oppdrag fra Miljødirektoratet.

Det er stort sett granskog på høy og middels bonitet i utvidelsesarealet med høyere boniteter ned mot bunnen av bekkekløfta og middels høy bonitet opp i lisdene. Skogen er gammel med enkelte få unntak. Området ligger i nordboreal og mellomboreal vegetasjonssone, og ligger i høgdelaget 297-503 moh.

Langs elva finnes det frodig høgstaude- og storbregneskog. I skråningene er det mye småbregneskog og blåbærskog, på sørvendt side også noe lågurtskog. Stedvis inngår kalkpåvirkede sig med rik flora øst for Trybekken langs den nordvendte kløftesiden, med marisko, brudespore, dvergsnelle og fjell-lok. Noe rasmark finnes også. Tørr furuskog finnes på utstikkende rygger og på toppen på nordsiden. Død ved har spredt forekomst i de øvre delene, men mer rikelig i de nedre delene. En del selje, bjørk og litt gråor står isprengt granskogen.

I tillegg til flere signal- og rødlistearter knyttet til gammel barskog, er det registrert flere fuktighetskrevede lavarter på berg og på grantrær langs elva. Mest interessant er funn av de sårbare elfenbenslav (EN) på berg, skodelav (NT) på berg og trådrag (VU) på gran og berg. Trådrag ble registrert på 15-20 grantrær på et flatt flompåvirket parti langs elva lengst nordvest i området. Epifyttisk trådrag er kjent fra meget få lokaliteter i regionen, og forekomsten langs Trya er en av de rikeste vi kjenner til på Østlandet. Trådrag på gran er alltid knyttet til lokaliteter med jevn og høy luftfuktighet, noe som understreker Tryas verdi for fuktighetskrevede arter.

Trybekken

Trybekken som drenerer i Trya er ei lita, men markert og velutviklet bekkekløft med tung og kompakt naturskog av gran. Denne blir som en utstikker av verneområdet mot sørvest. Tilbudet/verneområdeavgrensingen omfatter bare sørsiden av bekken. Artsmangfoldet er noe påvirket som følge av plukkhogstpåvirkning med påfølgende redusert mengde og kontinuitet i enkelte nøkkelementer. Det er likevel betydelige kvaliteter knyttet til området, spesielt for fuktighetskrevede arter. En rødlisteart ble påvist, men det er potensial for flere funn.

Bekkekløfta har bratte sør- og nordvendte skråninger. I bunnen finnes en smal sone med høgstaudegranskog. Nordskråningen har et humid preg, bl.a. med mye mose i skogbunnen. Tung, kompakt grannaturskog dominerer. Det meste er i aldersfase; godt flersjiktet med god spredning i alder og dimensjoner. De største trærne når 50-60 cm diameter i brysthøyde. En del relativt gammel gran inngår ganske jevnt, med alder trolig på mer enn 200 år. Skogbildet er ganske variert, bl.a. lokalt noe oppbrutt av berg og ur. Spredt inngår også noe død gran, mest i ferske og middels nedbrutte stadier, men også enkelte litt eldre stokker finnes. Noe gammel selje, enkelte rogn, av til dels av kraftige dimensjoner står nede langs bekken.

Langs bekken er det en ganske frodig karplanteflora, med bl.a. mye kvann, turt, tyrihjelms og myskegras. Skogklimaet er utpreget stabilt og fuktig. Det gir seg utslag i rikelig med skjeggslav på granene, bl.a. store mengder gubbeskjegg (NT). Granrustkjuke, granstokkjuke og skrubbenever er også registrert.

Statsforvalterens vurdering

Avgrensingen i forhold til det opprinnelige tilbudet er justert nedstrøms for bedre å omfatte hele naturtypen som er kartlagt som "bekkekløft", samt arealet på sørsiden av Trybekken. Det er ikke tilbudt areal på nordsiden av Trybekken. Tilbudsområdet henger sammen med eksisterende reservat.

En utvidelse av Trya naturreservat vil oppfylle flere mangler i skogvernet: vern av et område med nasjonale naturverdier, en prioritert skogtype (bekkekløft), et område med gammel gran- og furuskog med A-verdi, et område med rik bakke (kalk) og høy bonitet, et artsrikt område med et ganske stort antall rødlistearter registrert (minimum 11), samt et område med den prioriterte arten elfenbenslav (EN).

Inngrepsstatus og andre interesser

Foruten noe plukkhogst fra tidligere er det ingen kjente inngrep. Traktorveger går fram av vernekartet. Det er tatt inn standardbestemmelser i verneforskriften for bruk av traktorvegene.

Det er kartlagt digitalt småkraftpotensial for vannkraft i for utvidelsesområde Trya. Potensialet utgjør om lag 3,7 GWh til en kostnad på 4-11 NOK/kWh i 2023-kostnader (jf. uttalelse av 12.04.24 fra NVE til melding om oppstart). Statsforvalteren har redegjort for dette i høringen og med dette har Statsforvalteren orientert grunneierne om vannkraftpotensialene slik NVE har bedt om.

Planstatus

LNFR og restriksjonsområde «område for etablering av småkraftverk» i gjeldende kommuneplan.

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad. Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og

*Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog*

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg og Statens vegvesen har ingen merknader til høringsforslaget.

NVE påpekte til oppstarten at det er kartlagt et digitalt småkraftpotensial for vannkraft i Trya, og bad Statsforvalteren om å informere grunneierne om dette. Dette ble beskrevet i høringsdokumentet, som gikk direkte i kopi til grunneierne i utvidelsen. NVE kan dermed ikke se noen gjenværende konflikter med området.

Statnett påpeker at høringsforslagene i Stor-Elvdal ligger nært opp mot deres nettanlegg, men har likevel ikke merknader.

Statsforvalterens kommentarer

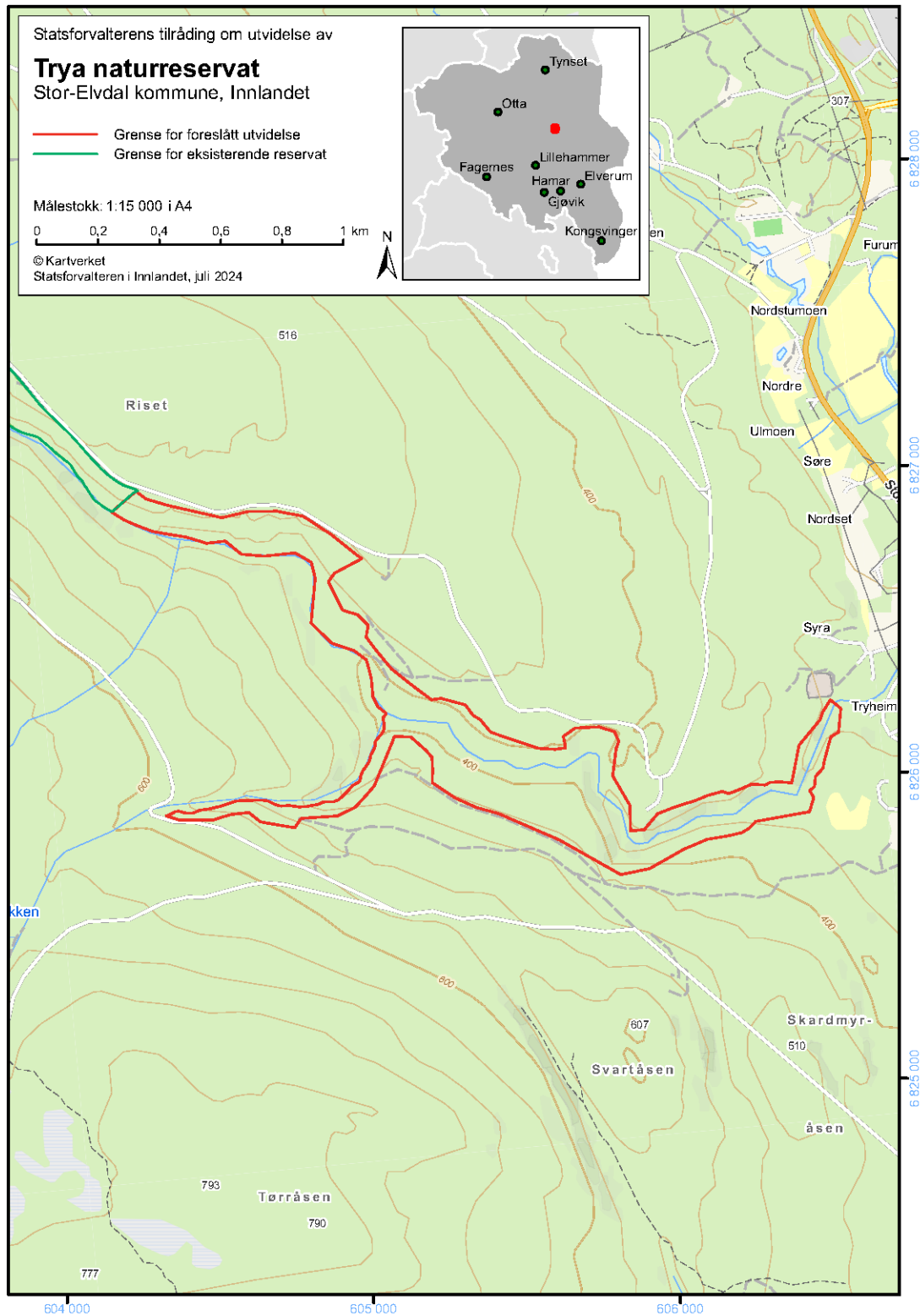
Til Statnett: Vi går ut fra at Statnett mener Rendalen – Fåberglinja som krysser eksisterende Trya naturreservat som allerede har standard vernebestemmelser om kraftanlegg.

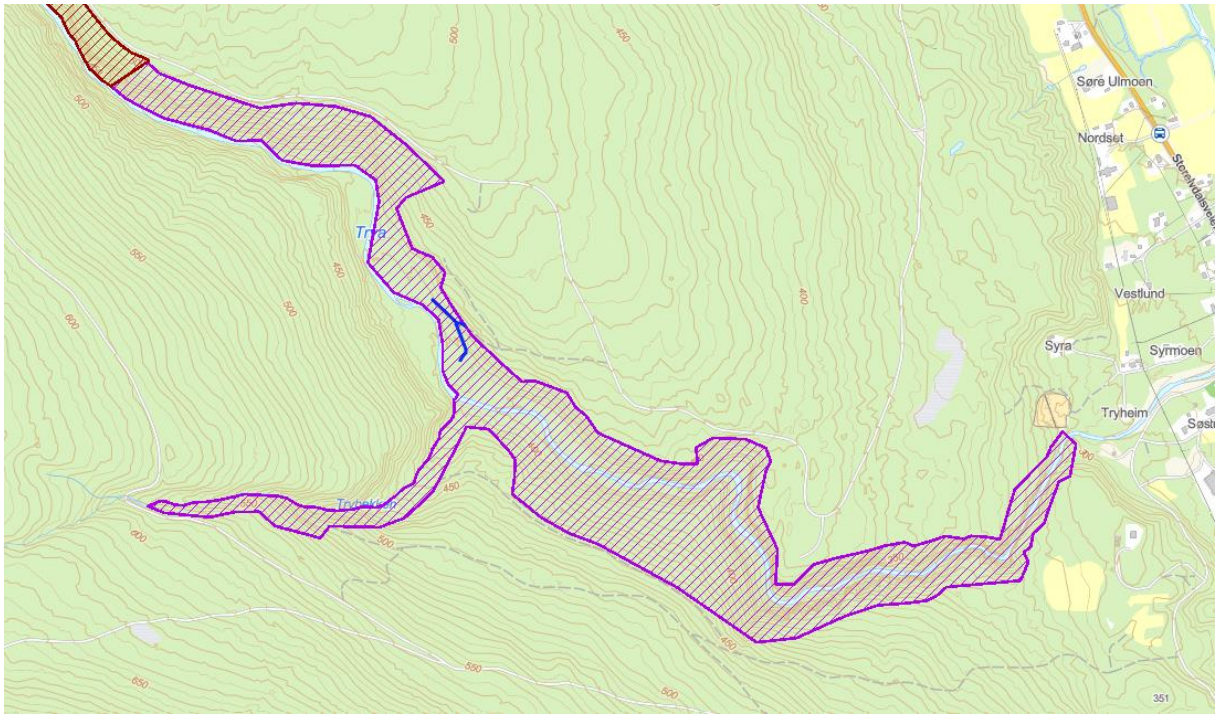
Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådingsdokumentet ferdigstilles, mangler traktorveger på dette kartet. Det mangler også et forslag til vernekart som viser hele naturreservatet. Statsforvalteren vil legge inn oppdatert vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart det er ferdigstilt.

Trya utvidelse vedlegg 1 – Forslag til vernekart (mangler traktorveger, se neste bilde)

Bilde som viser traktorveger som skal legges inn på tilrådingskartet for Trya naturreservat.

Trya utvidelse vedlegg 2 – Forslag til endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 2019-12-20-1958 om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Trya naturreservat, Stor-Elvdal kommune, *Innlandet*

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Stor-Elvdal kommune: 17/6, 17/4, 17/344.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1385 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos *Statsforvalteren* i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 nytt punkt e skal lyde:

- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.*

§ 6 pkt b skal lyde:

- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet*

§ 11 skal lyde:

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. *Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.*

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.3 Utvidelse av Smoldalen naturreservat, Trysil kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) isolert sett, *** (nasjonalt verdifullt) sett samlet med eksisterende naturreservat

Totalareal: 8129 dekar

Areal skog: 7 516 dekar

Areal produktiv skog: 5 268 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: ca 24 000 dekar

Totalareal med tilrådt utvidelse: ca 32 130 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt artsmangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Verneforslaget er en utvidelse av Smoldalen naturreservat i Trysil kommune og ligger i nordboreal sone. Det ligger i høgdelaget 650-1000 moh. Og har middelsbonitet på de lågereliggende områdene mot vest, på de mer høyereliggende partier av skogen er det lav bonitet. Deler av området ligger over tregrensen. Området er kartlagt av Asplan Viak i 2022.

Skogen i reservatforslaget er barskog med urskogspreg som innehar mye av de samme kvalitetene som finnes i eksisterende Smoldalen naturreservat som ble opprettet i 2005. Her finnes det gammel barskog med innslag av løvtrær som bjørk og selje. Den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog (NT) finnes langs med bekker og fattig gransumpskog finnes spredt i de grandominerte områdene. Skogen er gammel, lysåpen og flersjiktet. Det finnes spor av hogstingrep spredt i området, og det er lite død ved i området generelt.

Det er funnet tolv nær trua lav- og sopparter i området, noen av dem er sprikeskjegg, blanknål, tyrinål, rosenkjuke, druelav, svartsonekjuke og rotnål. Den sårbare soppen sibirkjuke vokser også her.

Statsforvalterens vurdering

Et vern at dette arealet vil utvide eksisterende reservat til å bli et såkalt «storområde» på over 10 km², hvilket er ønskelig og en av manglene i skogvernsammenheng.

Reservatutvidelsen vil gjøre eksisterende verneområde mer robust. Det vil også dekke manglene skogvernet har av gammel barskog med minst regional verdi, og det vil bidra til å sikre leveområdet til viktige arter. Vernet dekker den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog (NT).

Avgrensingen i forhold til opprinnelig tilbud er noe justert i nordvest. Her er en tørrere ryggformasjon med svakt tresatt furuskog som trolig er hogstpåvirket utelatt fra verneområdet pga. svake verne kvaliteter og begrenset restaureringspotensial.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er ingen kjente inngrep av betydning i området, bortsett fra enkelte stier.

Vedlikehold av stier blir ivarettatt gjennom standardbestemmelser i verneforskriftsforslaget. I arronderingen er det vektlagt å ikke komme for nær eksisterende hytte som ligger ned mot Drevsjøvegen.

Etter høringa har Statsforvalteren hatt kontakt med den ene av de to grunneierne for å for å få klarhet i standarden på en trasé som krysser utvidelsen. Her går en gammel ferdselsvei/sti kalt Bygderveien som ifølge grunneier går helt over til Särna i Sverige. Fra denne stien går det av en sti som tidligere har blitt brukt til utfrakt av felt elg med traktor, og fortsatt brukes til sykling, også med el-sykkel. Særlig sistnevnte bruk er viktig for denne grunneieren, som beskriver traseen som lignende en traktorveg opp til krysset der sykkelstien tar av fra Bygderveien, men etter det mer som en sti. Traséen avmerkes derfor på kart, og det åpnes for sykling på denne da vi vurderer at terrenget og naturverdiene på denne traséen tåler slik bruk. Grunneier har etter telefonsamtale med Statsforvalteren sendt skriftlig innspill om behovet for bruk av el-sykkel på denne traseen, og ber om at det tas inn en spesifisert dispensasjonsbestemmelse for å kunne søke om slik bruk. Etter det vi kjenner til er det ikke blitt åpnet for bruk av el-sykkel på stier eller traktorveger i naturreservater tidligere, og vi vil ikke tilrå en slik bestemmelse da dette kanskje må være del av en større, overordnet avgjørelse omkring bruk av el-sykkel i naturreservater. Isolert sett antar vi at omfanget av sykling på denne traseen trolig er/blir svært begrenset, både med vanlig og el-sykkel. Innspillet fra grunneier videresendes til Miljødirektoratet som en del av denne tilrådingen som må vurdere om en slik bestemmelse er mulig å ta inn. Etter en nærmere gjennomgang av grunneierens krav i tilbudet sitt, har vi ellers tatt inn en spesifisert bestemmelse om at det kan søkes om hogst av ved til eksisterende jaktbu i området.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttaalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske hage, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Se også innspill etter høring fra grunneier av gnr./bnr. 30/18 under avsnittet «Inngrepsstatus og andre interesser» ovenfor.

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

NVE sier seg enig i Statsforvalterens forklaring i høringsdokumentet om at kraftledningen i området ligger et stykke unna vernegrensa på andre siden av en veg, og at det derfor ikke er behov for bestemmelser knyttet til kraftanlegg slik som Elvia ønsket til oppstarten. NVE forutsetter samtidig at Elvia gir innspill hvis ikke dette stemmer.

Statsforvalterens kommentarer

Til NVE: Elvia har avgitt høringsuttalelse, men ikke sagt noe om dette så da går vi ut fra at det som ble lagt frem til høring stemmer.

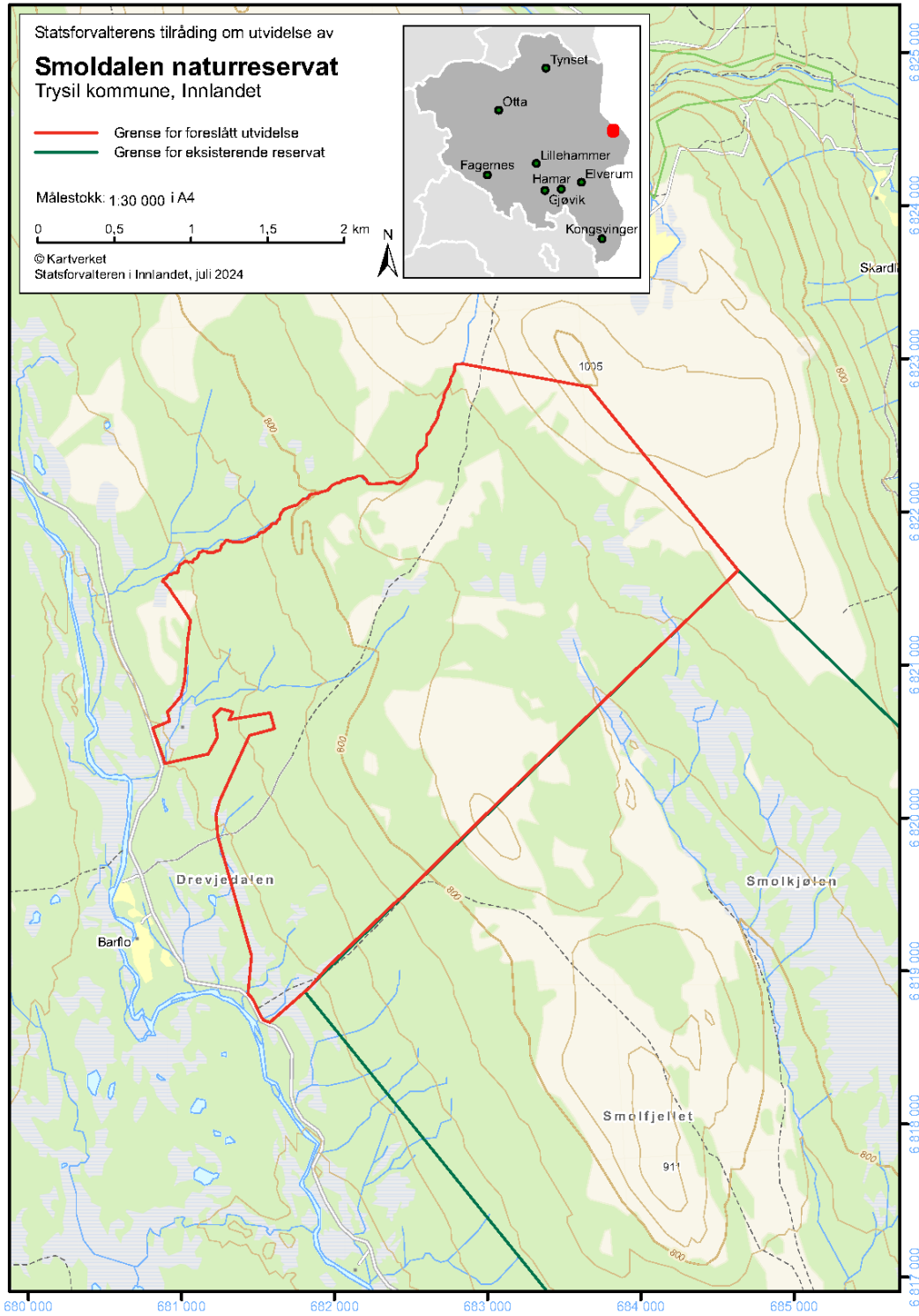
Statsforvalterens tilråding

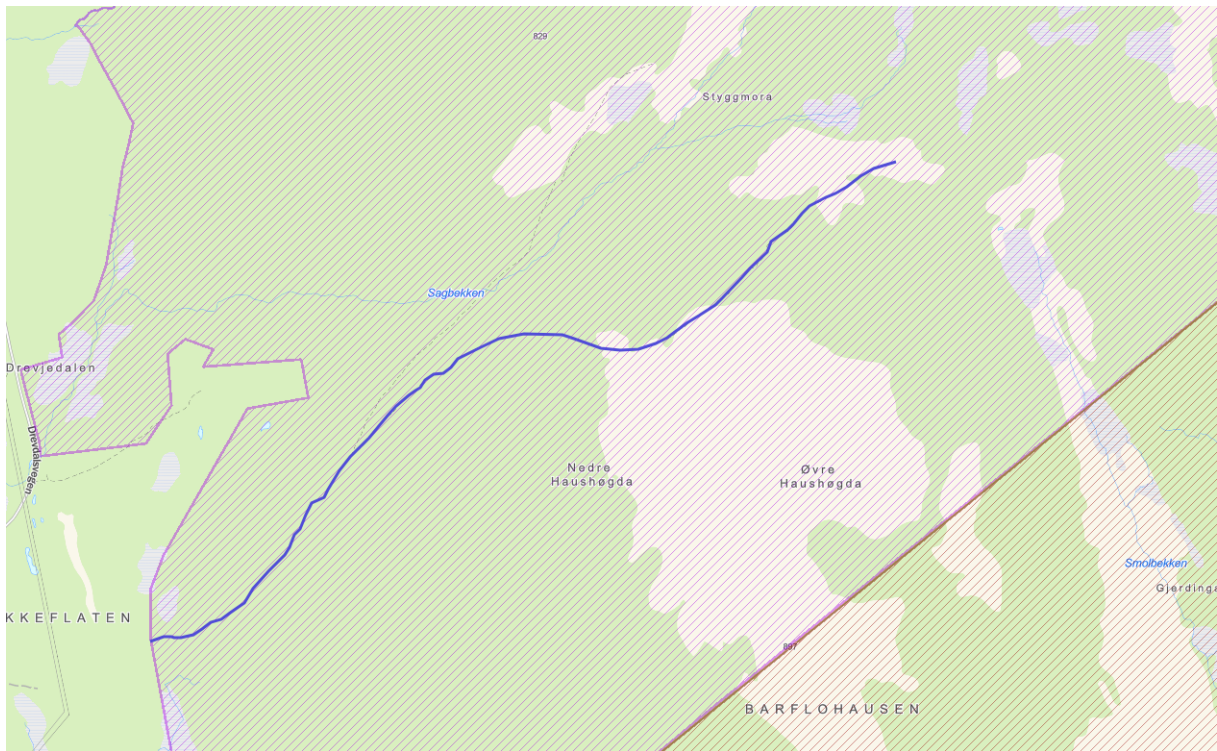
Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget. Unntaket er en til høring uteglemt justering etter ny verneforskriftsmal der all øvelsesvirksomhet tilknyttet aktiviteter nevnt i § 6 første ledd er forbudt, og dermed trengs ikke bestemmelser fra den tidligere verneforskriften om å kunne tillate nødvendig motorferdsel til slik øvelsesvirksomhet å videreføres (slik det var foreslått på høring). I tillegg er det åpnet for sykling langs en bestemt trasé inntegnet på kart, og mulighet for å søke om hogst av ved til eksisterende jaktbu. Vi ber ellers Miljødirektoratet om å vurdere en grunneiers ønske om en spesifisert dispensasjonsbestemmelse for bruk av el-sykkel, se nærmere begrunnelse under avsnittet «Inngrepsstatus og andre interesser» over.

Eksisterende Smoldalen naturreservat ble opprettet i 2005 etter naturvernloven. I tråd med etablert praksis legger vi nå fram en helt ny verneforskrift etter gjeldende mal etter naturmangfoldloven for hele det nye reservatet.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådingsdokumentet ferdigstilles, mangler et forslag til vernekart som viser hele naturreservatet. Det vil også legges inn en trasé der det kan sykles. Statsforvalteren vil legge inn et oppdatert, slik vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart det er ferdigstilt.

Smoldalen utvidelse vedlegg 1 – Forslag til vernekart (mangler trasé for sykling, se neste bilde)

Sti der sykling tillates.

Verneforskriften for Smoldalen naturreservat oppdateres i tråd med gjeldende verneforskriftsmal etter naturmangfoldloven. Restriksjonsnivået blir i hovedsak det samme som før.

Smoldalen utvidelse vedlegg 2 – Forslag til ny verneforskrift

Forskrift om vern av Smoldalen naturreservat Trysil kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37, § 62 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt arts mangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 30/98, 30/18, 9/662 og 10/8 i Trysil kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 32 130 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp

- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt med unntak for sykling på sti avmerket på vernekartet.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. hogst av etablerte plantefelt
- e. merking og rydding av nye stier, løyper og gamle ferdselsveger
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- h. hogst av ved til eksisterende jaktbu på gnr./bnr. 30/18
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f og g og § 7 bokstav a, b, c, d og g.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves Forskrift om Verneplan for skog, vedlegg 12, Smoldalen naturreservat, Trysil kommune, Hedmark, 02.09.2005.

6.4 Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune

Verneverdi: * (lokalt verdifullt) isolert sett, ** (regionalt verdifullt) sett samla med eksisterende naturreservat

Totalareal: 153 dekar

Areal skog: 149 dekar

Areal produktiv skog: 110 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 790 dekar

Totalareal med tilrådt utvidelse: 943 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel, høytliggende barskog. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel barskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Sæteråsskaret utvidelse er et lite område som grenser til Sæteråsskaret naturreservat (opprettet i 2019) i øst og sør. Utvidelsesområdet er noe redusert i forhold til det opprinnelige tilbudet. Arealer med myr og svakere verneverdier mot vest er utelatt, det er arealene nærmest eksisterende reservat som inngår i utvidelsesforslaget. Området er kartlagt av Asplan Viak i 2022.

Området ligger i nord- og mellomboreal vegetasjonssone i høydelaget 737-798 moh. Det ligger på svakere boniteter, stedvis på grunnlendt mark.

Området består av eldre og litt gammel høyereliggende barskog i mosaikk med fattig myr og ugrøftet myrskog. Mesteparten av myrarealene er utelatt i verneforslaget. Fattige skogtyper er dominerende. Det er ofte ganske jevn blanding av furu og gran, gjerne ispedd en del bjørk i største delen av området. I sørøst, og noen partier i nord, er det større grandominans. Kun et lite parti i nord har rik vegetasjon (rik gransumpskog – EN, ca 1,5 dekar). Det er også noe areal (svak lyng-lågurtskog) som inngår i de rødlista naturtypene kalk-og lågurtskog (VU) og rik sandfurskog (NT, ca 10-15 dekar).

Det meste av området er nylig påvirka av gjennomhogst, der de største trærne er hogd, og den gjenstående skogen er derfor relativt ung. Gran er i tillegg planta inn i noen

hogde områder. Spredt finnes likevel enkelte gamle furutrær, samt et fåtalls gamle, læger og stubber, brannstubber og gamle furugadd.

I det sørøstre hjørnet er det et parti med biologisk gammel granskog som har ikke vært utsatt for hogst på lang tid. Dette området har høyest verneindeks etter ny kartleggingsmetodikk. Aldersspredninga i dette partiet virker å være god (tre trær dokumentert å være 105, 161 og >300 år). Skogen blir nokså kompakt og grov i nedre del, det som er nærmest eksisterende reservat. Død ved finnes jevnt over, men bare små partier har større tettheter av død ved. Flere nedbrytningsfaser og størrelser er representert, inkludert enkelte grove, sterkt nedbrutte trær (typiske «svartsonekjukelæger»).

Vest for dette er det en bratt skrent med innslag av gamle furulæger og noen flere gamle furutrær enn ellers.

Det er i verneforslaget påvist et moderat arts mangfold, med flest rødlistearter knytta til gammel granskog (gamle trær og læger) og noen knytta til gammel furuskog (restelementer som brannstubber, høystubber og gadd), totalt åtte rødlistearter (1VU, 7NT). Noen flere rødlistearter kan trolig forventes (lav og vedboende sopp).

Det opprinnelige tilbudet i Sæteråsskaret utvidelse hadde samlet sett moderate kvaliteter da det er et lite område og størstedelen nylig er påvirka av hogst. Det er derfor gått videre med et mindre område som er mest verdifullt og som er nærmest eksisterende reservat.

Statsforvalterens vurdering

Kun noen mindre partier med biologisk gammel granskog og rik gransumpskog (som begge grenser mot naturreservatet) kan sies å ha spesielle kvaliteter. I henhold til manglene i skogvernet vil Sæteråsskaret utvidelse i noen grad dekke inn to av manglene i skogvernet i det tidligere fylket Hedmark når det gjelder gammel granskog og rik sumpskog minst med verdi B, som er to skogtyper med middels udekket vernebehov. Delvis vil området ha innslag av Kalk-og lågurtfuruskog (VU) og Rik sandfuruskog (NT). Deler av dette polygonet er tatt vekk i det endelige verneforslaget, slik at det er noe usikkert hvor mye av de som inngår i vernet.

Sett i sammenheng med eksisterende naturreservat er det kun de to nevnte granskogsområdene som grenser mot naturreservatet som vurderes å ha betydning og disse vil kunne bidra med noen flere rødlistearter som ikke er kjent fra reservatet, og i liten grad til økt størrelse (i underkant av 40 dekar). Resten av området har mer moderate kvaliteter, men en del av området tas med som en buffer mot eksisterende verneområde og vil gjøre dette mer robust.

Avveining skogbruk/tømmertilgang og vern

Sæteråsskaret utvidelse har moderate verneverdier og har en viss betydning for tømmertilgangen Stor-Elvdal. Området havner på gult felt i avveiningsskjemaet for vern/skogbruk. Statsforvalterens samlede konklusjon er at vi ønsker å fremme

utvidelsesforslaget for vern, da det er et forholdsvis lite område arealmessig, men at det i prosent vil styrke et fra før relativt lite verneområde betydelig. Den reduserte tømertilgangen for distriktet blir svært lite sett i dette perspektivet

Inngrepsstatus og andre interesser

Traktorveger er eneste kjente inngrep, de går fram av vernekartet. Disse håndteres av standardbestemmelser i verneforskriften.

Planstatus

LNFR.

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit,

Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, NVE og Statens vegvesen har ingen merknader til høringsforslaget.

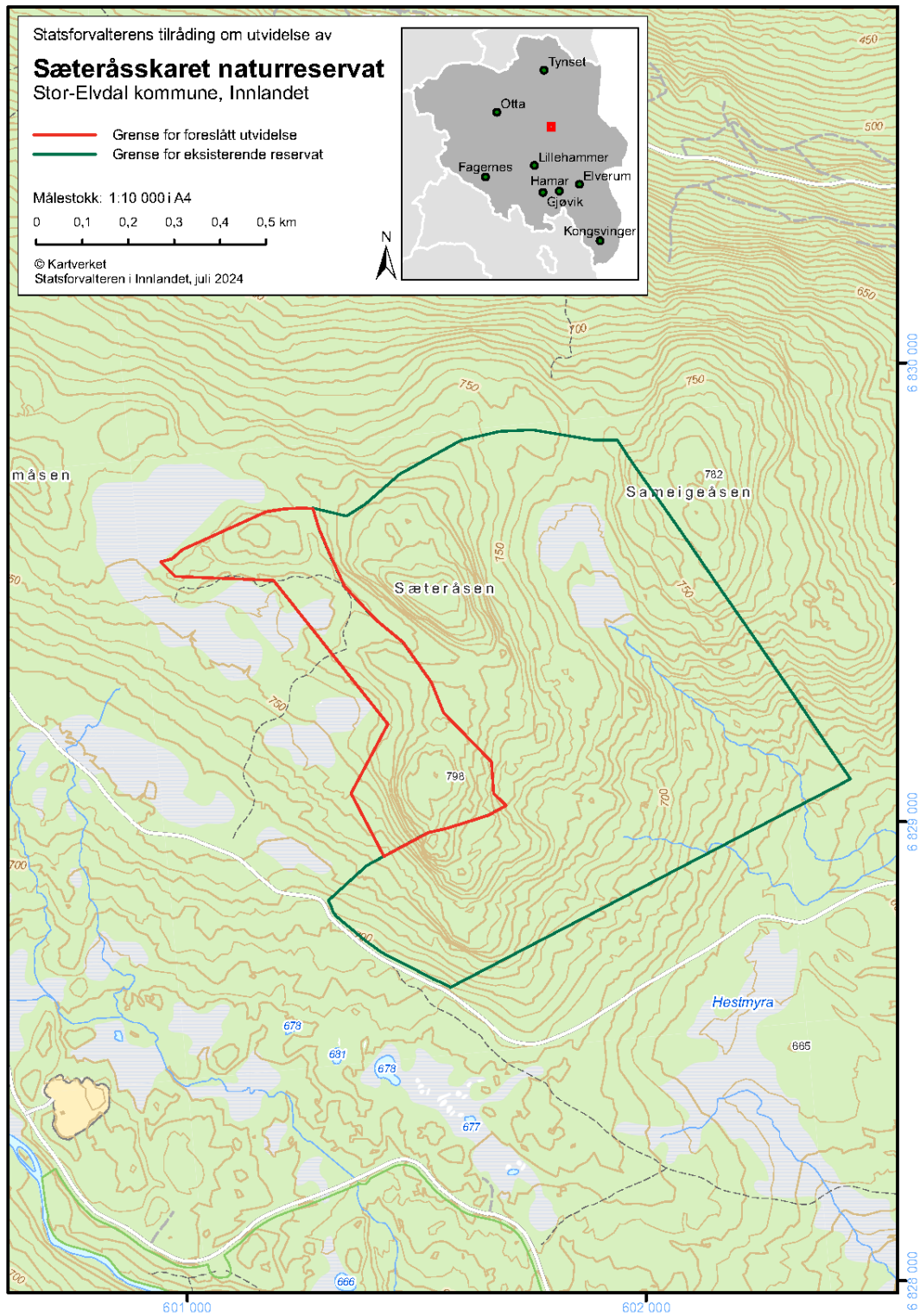
Statnett påpeker at høringsforslagene i Stor-Elvdal ligger nært opp mot deres nettanlegg, men har likevel ikke merknader.

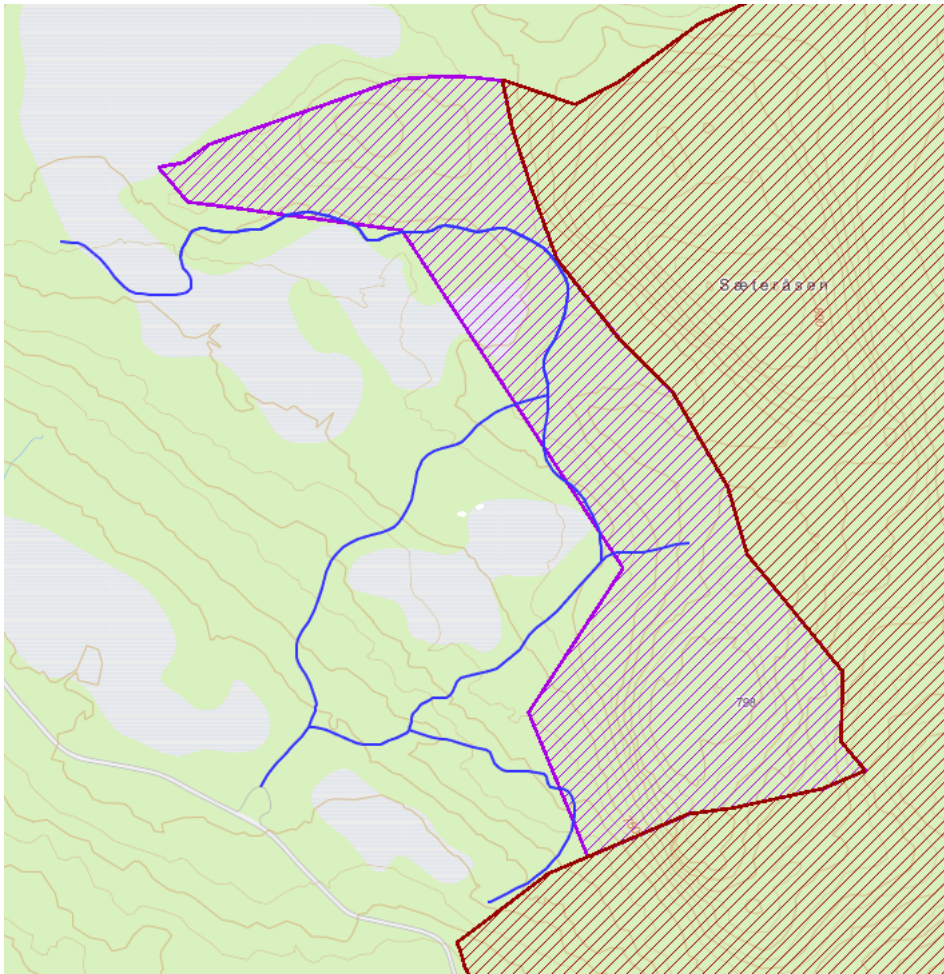
Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådingsdokumentet ferdigstilles, mangler traktorveger på dette kartet. Statsforvalteren vil legge inn oppdatert vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart dette er ferdigstilt.

Sæteråsskaret utvidelse vedlegg 1 - Forslag til vernekart (mangler traktorveger, se neste bilde)

Bilde som viser traktorveger som skal legges inn på tilråningskartet for Sæteråsskaret naturreservat.

Sæteråsskaret utvidelse vedlegg 2 – Forslag til endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vern av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 2019-12-20-1959 om vern av Sæteråsskaret naturreservat Stor-Elvdal kommune, Hedmark gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Sæteråsskaret naturreservat, Stor-Elvdal kommune, *Innlandet*

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Stor-Elvdal kommune: 17/6, 17/4,45.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 943 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, *Statsforvalteren i Innlandet*, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 nytt punkt e skal lyde:

e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 5 punkt b skal lyde:

b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6 punkt b skal lyde:

b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.

§ 11 skal lyde:

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. *Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.*

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

Sæteråsskaret utvidelse vedlegg 3 – Avveing skogbruk/skogvern

Skjema for avveing av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Sæteråsskaret Utv.				
Totalt areal	152 daa	Produktivt skogareal	87 daa	Totalt skogareal	149 daa
Fylke	Innlandet				
Kommune	Stor-Elvdal				
Eierform	Privat/stat/kommunal				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering
<p>Naturfaglig beskrivelse</p> <p>Sæteråsskaret utvidelse er et lite område som grenser til Sæteråsskaret naturreservat (2019) i øst og sør. Tilbudsområdet er noe redusert i forhold til det opprinnelige. Arealer med myr og svakere verneverdier mot vest er utelatt, det er arealene nærmest eksisterende reservat som inngår i utvidelsesforslaget. Området er kartlagt av Asplan Viak i 2022.</p> <p>Området ligger i nord- og mellomboreal vegetasjonssone i høydelaget 737-798 moh. Det ligger på svakere boniteter, stedvis på grunnlendt mark. Det består av eldre og litt gammel høyereliggende barskog i mosaikk med fattig myr og ugrøftet myrskog. Fattige skogtyper er dominerende. Det er ofte ganske jevn blanding av furu og gran, gjerne ispedd en del bjørk innen største delen av området. I sørøst, og noen partier i nord, er det større grandominans. Kun et lite parti i nord har rik vegetasjon (Rik sumpgranskog – EN, ca 1,5 dekar). Det er også noe areal (svak lyng-lågurtskog) som inngår i de rødlista naturtypene kalk-og lågurtskog (VU) og Rik sandfuruskog (NT, ca 10-15 dekar).</p>

Verneverdi	*(*)/**	Nær truete og truete naturtyper	Kalk- og lågurtfuruskog (VU), Rik sandfuruskog (NT)
Mangelinndekning	Lav/middels	Restaureringspotensial for truet natur.	
Betydning for økologisk nettverk	Middels	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	Usikkert
Nær truete og truete arter	Blanknål (NT) Gubbeskjegg (NT) Lys brannstubbela (VU) Svartsonetjuka (NT) Rosentjuka (NT) Sprikeskjegg (NT) Granseterlav (NT) Sukkernål (NT)		
Konklusjon		Har betydning/kan få betydning/liten betydning	
<p>Verbal beskrivelse: Vurdering av områdets betydning for å nå målene for skogvernet (representativitet/bevaring av nær truete og truete natur).</p> <p>Utvidelsesforslaget har mindre partier med biologisk gammel granskog og rik gransumpskog som begge grenser mot naturreservatet. I henhold til manglene i skogvernet vil Sæteråsskaret utvidelse i noen grad dekke inn to av manglene i skogvernet i det tidligere fylket Hedmark når det gjelder gammel granskog og rik sumpskog minst med verdi B, som er to skogtyper med middels udekket vernebehov. Delvis vil området ha innslag av Kalk-og lågurtfuruskog (VU) og Rik sandfuruskog (NT). Deler av dette polygonet er tatt vekk i det endelige verneforslaget, slik at det er noe usikkert hvor mye av de som faktisk inngår i vernet. Innenfor verneforslaget er det registrert 8 rødlistearter, som delvis ikke er representert, eller har svak forekomst i eksisterende reservat.</p> <p>Sett i sammenheng med eksisterende naturreservat er det kun de to nevnte granskogsområdene som grenser mot naturreservatet som vurderes å ha betydning og disse vil kunne bidra med noen flere rødlistearter som ikke er kjent fra reservatet, og i liten grad til økt størrelse (i underkant av 40 dekar). Resten av området har mer moderate kvaliteter.</p>			

Dersom området ikke blir vernet risikerer vi hogst av området med påfølgende kanteffekter inn i eksisterende reservat, samt at en mister muligheten til å verne større areal med gammel skog, som innehar rødlistede naturtyper med rødlistearter, som vil bidra til å oppfylle visse mangler i skogvernet. Utvidelsesforslaget gir en bedre arrondering av Sæteråsskaret naturreservat totalt sett. Særlig hogst av området sørvest for høydelaget 798 moh vil være uheldig da dette har gammelskogpreg med de fleste funn av rødlistearter er gjort.

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning	87	864
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning		

Verbal beskrivelse:

Stor-Elvdal er en viktig skogbrukskommune og har i dag en stor verne belastning (10,4% (2021)). Tillegg kommer andre hensynsområder.

Det tilbudte området er i hovedsak grandominert og lav produktive skogarealer. Det ligger i bakkant av myr områder og i litt kupert areal.

Det tilbudte arealet er relativt lettdrevet, men ligger i bakkant av noen myrområder og andre våte partier. Men det er bør ikke være noen problemer å gjennomføre skogsdrift med konvensjonelt utstyr.

Området grenser til et eksisterende skogvern og det har skogsvei dekning. Det vil ikke begrense tømmer strømmen til eksisterende skogsbilveg betraktelig. Det ser ikke ut til å påvirke framtidige investerings tiltak.

Området vurderes til å ha betydning for tømmertilgangen, dette med bakgrunn i den allerede høye verne- og hensynsbelastningen som allerede eksisterer i Stor-Elvdal kommune.

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmertilgangen						

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon utvidelse av Sæteråsskaret naturreservat	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	
Verbal beskrivelse/begrunnelse	
<p>I forhold til det opprinnelige tilbudet for Sæteråsskaret NR utvidelse, er området redusert med ca 40-45 %. Utelatelsen av dette arealet vil i noen grad veie opp for reduksjon i tømmertilgangen i Stor-Elvdal som er kommentert foran. Det er arealet som har høyest verneindeks, samt en bredere belte langs med eksisterende reservat som er beholdt i utvidelsesforslaget. Dette danner samtidig en buffer mot eksisterende reservat. Utvidelsen vil gjøre reservatet mer robust gjennom utvidelsen.</p> <p>Sæteråsskaret utvidelse har totalt sett moderate verneverdier isolert sett, men vil ha en noe høyere verdi når en ser de i sammenheng med eksisterende reservat. Området har en viss betydning for tømmertilgangen Stor-Elvdal, og havner på gult felt i avveiningskjemaet for vern/skogbruk. Statsforvalterens samlede konklusjon er at vi ønsker å fremme utvidelsesforslaget for vern, da det er et forholdsvis lite område arealmessig, men at det i prosent vil styrke et fra forholdsvis lite verneområde betydelig. Den reduserte tømmertilgangen for distriktet blir svært lite sett i dette perspektivet.</p>	

6.5 Utvidelse av Nefallet naturreservat, Rendalen kommune

Verneverdi: * (lokalt viktig) isolert sett, ** (regionalt viktig) sett samlet med eksisterende naturreservat

Totalareal, høringsforslaget: 66 dekar

Areal skog: 59 dekar

Areal produktiv skog: 59 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 1755 dekar

Totalareal med tilrådt utvidelse: 1821 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur og lite skogspåvirket skog knyttet til en velutviklet bekkekløft med tilhørende artsrik fosserøykskog og fossesprøytsone ved Nefallet. samt elvevifte med flommarksskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel skog i flommarksskog, bekkekløfter, fosserøyksoner og fossesprøytsoner.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Det er i den foreslåtte utvidelsen vi finner naturbeskrivelsen gammel skog i flommarksskog, dette blir da som et tillegg i verneformålet, jf. forskriften.

Verneverdier

Området er ble naturtypekartlagt som en del av kartlegging av fuktskog i Innlandet i 2019 av Asplan Viak. Lokaliteten gis verdien nasjonalt viktig (A), da den oppnår høy vekt for artsmangfold. Ellers oppnår den høy vekt også for størrelse (ca. 50 daa variert flommarksskog), og habitatkvalitet, middels vekt for påvirkning. Den foreslåtte utvidelsen av verneområdet omfatter rundt 90-95% av den kartlagte lokaliteten.

Verneområdeutvidelsen ligger i nord-boreal vegetasjonssone i høydelaget 436-450 moh. Boniteten er gjennomgående høy på hele området.

Den foreslåtte utvidelsen av Nefallet naturreservat omfatter størstedelen av Nekas elvevifte mot utløpet i Unsetåa-Finnstadåa i Rendalen kommune. Vifta har her et fall på ca. 10 m på en strekning på 230 m. Berggrunnen i området er totalt overdekket av fluviale avsetninger, som her er elveavsetninger, men med betydelig grovere substrat, med grus, sand og stein, enn på elvesletta. En rekke "sesongaktive" flomløp gir en

småskala topografisk variasjon i hvor slike flomløp med relativt rik vegetasjon veksler med fattig-middels rik barskog over korte avstander, spesielt i søndre halvdel av området.

Verneområdeutvidelsen omfatter flomskogsmark (VU), da ulike utforminger flompåvirket oreskog. Det er flomskogsmarker på finmateriale, men dette veksler med innslag av blåbær- og småbregneskog. Tresjiktet er dominert av gråor i veksling med gran. Feltsjiktet er artsrikt med mange krevende arter i vekslende dominansforhold: hundekveke, bringebær, skogburkne og broddtelg. Andre krevende arter som ble notert her er mjødur, myskegras, kvitbladtistel, sløke, strutseving, sumphaukeskjegg, storrap, turt, krattssoleie (NT) og hundegras (NT). Huldregras (NT) har mange forekomster i dette området, og antall forekomster synes å ha økt betraktelig siden registreringene i 1987. Skogsøtgras (VU) er registrert i lokaliteten.

På opplendt noe tørrere mark og rygger, spesielt i søndre del av området, er det større innslag av gran, og vegetasjonstypen er oftest blåbær- eller småbregneskog, med vanlige arter for disse skogtypene.

Dette er en artsrik lokalitet hvor flere rødlistede arter er registrert: skogsøtgras (NT), huldregras (NT) og krattssoleie (NT). Ellers inngår en rekke mer krevende arter.

Statsforvalterens vurdering

Lokaliteten er en av flere sumpskog og flommarkskoglokaliteter langs Unsetåa-Finstadåa. Ingen av disse er vernet eller er kraftig påvirket/forringet. Nekas elvevifte skiller seg en del fra øvrige flommarktyper, og er et viktig supplement til flommarksskogtypene i området. Statsforvalteren mener utvidelsen av vernet, foruten å tilføre nye rødlistearter og naturtyper i vernet, gjør at det samlede verdi av eksisterende naturreservat oppnår et mer fullstendig vern av skog og naturtyper som er påvirket av elveløpet Neka. Av mangler i skogvernet dekker utvidelsen av Nefallet naturreservat gråor flommarkskog samt vern av upåvirket bar og løvskog på høyere bonitet.

Inngrepsstatus og andre interesser

Ved kartleggingen i 1987 ble det registrert flatehogst i flompåvirket granskog på Nekas elvevifte i nesten hele den sørlige halvdel av området. Hogsten ble antakelig utført på slutten av 1970-tallet, sett ut fra eldre flybilder. Disse arealene er nå yngre granskog, delvis også med innslag av gråor og bjørk. Spesielt i tilknytning til aktive flomløp ser det ut til at mest gråor har rekolonisert områder som ble hogd tidligere. For øvrig er mye av de gjenværende øvrige arealene lite påvirket, og synes å ha endret seg lite siden kartleggingen i 1987. Disse arealene har en god del både stående og liggende død ved av lauvtrær.

Undsetvegen går imellom eksisterende reservat og den nedre foreslåtte delen i dette utvidelsesforslaget. Avstanden er i overkant av 90 meter mellom de to delene.

Det er registrert en hydrologisk målestasjon innenfor den foreslåtte utvidelsen. NVE har ikke omtalt denne i sitt innspill til oppstarten, men vi ber spesielt om innspill til om det er behov for spesielle bestemmelser i verneforskriften for denne.

Planstatus

LNFR.

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens

*Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog*

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, NVE, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

Statsforvalterens kommentarer

Da NVE ikke har omtalt den hydrologiske målestasjonen som ser ut til å ligge i utvidelsen går vi ut fra at det ikke er behov for egne vernebestemmelser her.

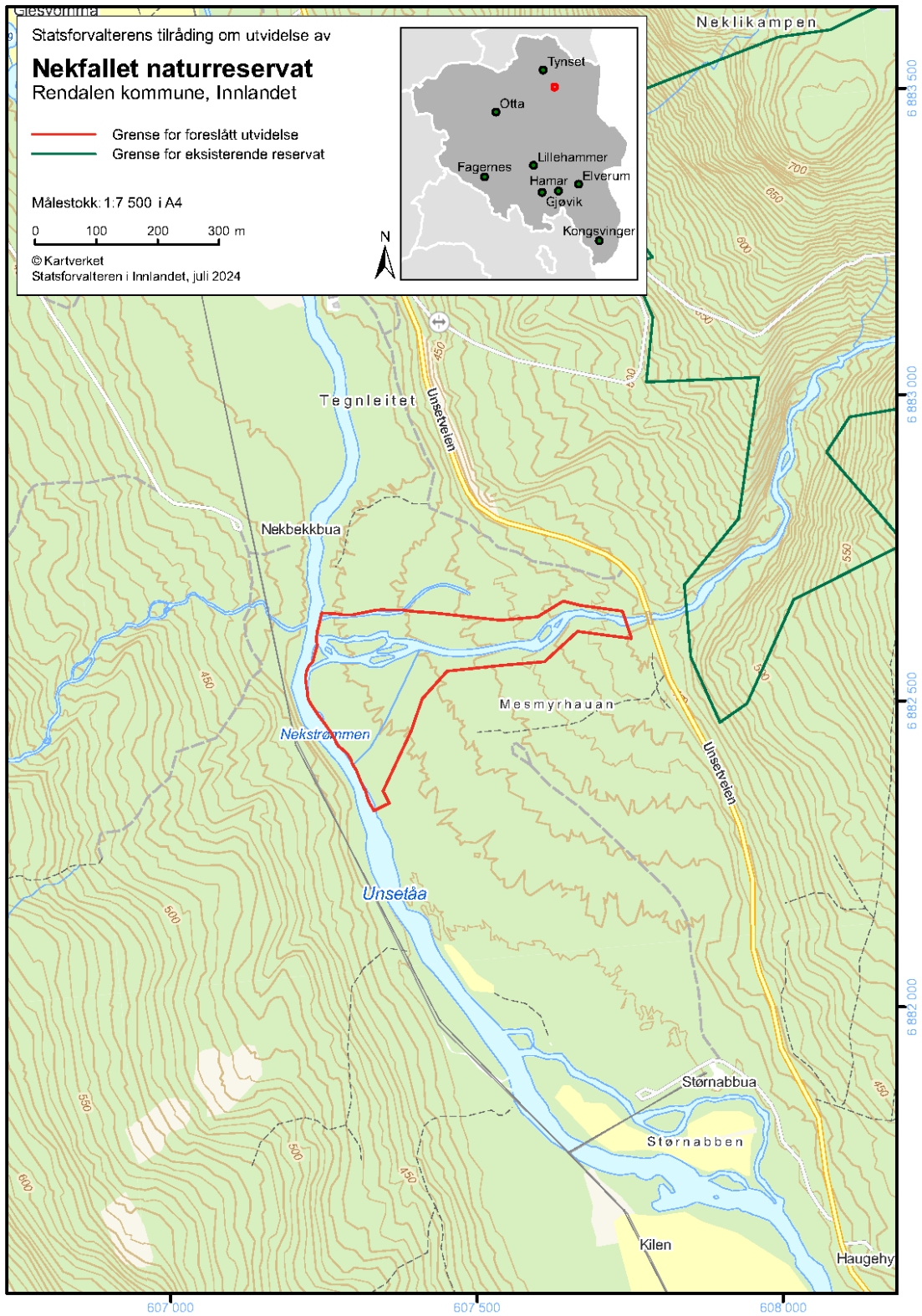
Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådingsdokumentet ferdigstilles, mangler et forslag til vernekart som viser hele naturreservatet. Statsforvalteren vil legge inn et oppdatert, slik vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart dette er ferdigstilt.

Nekfallet utvidelse vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Neka utvidelse vedlegg 2 – Forslag til endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift om vern av Nefallet naturreservat, Rendalen kommune, Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

I

I forskrift 2019-06-21-829 om vern av Nefallet naturreservat, Rendalen kommune, Hedmark gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Nefallet naturreservat, Rendalen kommune, *Innlandet*

§ 1 skal lyde:

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur *og lite skogbrukspåvirket skog* knyttet til en velutviklet bekkekløft med tilhørende artsrik fosserøyskog og fossesprøytsone ved Nefallet, *samt elvevifte med flommarksskog*. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til gammel skog i bekkekløfter, fosserøysoner og fossesprøytsoner.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 skal lyde:

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Rendalen kommune: 72/1, 76/1, 78/111.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1821 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Rendalen kommune, *Statsforvalteren* i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 nytt punkt e skal lyde:

e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 punkt e til j skal lyde:

- e. utsetting av saltstein*
- f. vedlikehold av eksisterende bilvei i henhold til standard på vernetidspunktet*
- g. vegetasjonsrydding inntil 10 meter fra midtlinje i eksisterende bilvei*
- h. merking, rydding og vedlikehold av stier avmerket på vernekartet*
- i. forsiktig rydding av løvtrær ved utsiktsplass nær Nefallet.*
- j. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt*

§ 7 punkt g skal lyde:

g. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, f, g og j og § 7 b, c, d og e.

§ 11 skal lyde:

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.
Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.6 Utvidelse av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt isolert vurdert); ***(*) (nasjonalt verdifullt til nasjonalt verdifullt og svært viktig vurdert sammen med eksisterende naturreservat)

Totalareal: 318 dekar

Areal skog: 305 dekar

Areal produktiv skog: 305 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 4649 dekar (fra kartpolygon, skiller seg fra areal i verneforskriften som sier 4750 dekar)

Totalareal med utvidelse på høring: 4967 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for en meget interessant kryptogamflora med viktige forekomster av sjeldne og trua arter, der særlig den store forekomsten av en spesiell lavart er svært verdifull. Området er egenartet fordi det er et relativt stort, lågereliggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper og har en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Begna naturreservat ble først vernet i 2002, og utvidet i 2005. Det ligger i Begnadalen i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner. Naturreservatet starter ca. 4 km nordvest for Bagn og strekker seg videre ca. 7 km oppover i kløfta, delvis på begge sider av elva. Elva går her i en trang og nedskåret V-dal. På begge sider er det bratte lier, med mye bergskrenter og loddrette stup. Begna er regulert og reguleringsmagasinet strekker seg i hele reservatets lengde. Eldre grandominert naturskog dominerer skogbildet, men vekslingen i skogtyper avspeiler den varierte topografien. Generelt dominerer fattige og intermediære skogtyper, den det finnes også innslag av rike skogtyper. Naturreservatet ligger i mellomboreal og sørboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 310-500 moh. Et stort spenn både langs fuktighetsgradient og temperaturgradient med sol- og skyggeside av elva gir grunnlag for et rikt arts mangfold for mange artsgrupper. Spesielt oppsiktsvekkende er forekomsten av mjuktjafs (VU) som omtales spesielt i

verneformålet. Innenfor eksisterende verneområde finnes forekomster av mjuktjafs som er av de rikeste som er påvist i Norge og Europa. Arten vokser på flere tusen trær, grovt anslått til mellom 10 – 50 000 (jf. omtale i forvaltningsplan fra 2018 og Lindblad 1996). Flere arter med sårbar rovfugl har naturreservatet som sitt sentrale leveområde, inkludert de nå aktuelle utvidelsene.

De to utvidelsene som nå er på høring, ligger i Nord-Aurdal kommune. Begge er kartlagt med ny NiN-skogkartleggingsmetode.

Den nordre utvidelsen ved Bjørgo er på ca. 231 daa. Arealet er furudominert og skogen består til ca. halvparten hver av hogstklasse 4 og 5. Det ligger i mellomboreal sone. Det er foretatt omfattende flathogster og noe plukkhogst i området. Det meste av dette er fra før 1950. Langs et bekkedrag som går gjennom området finnes ca. 18 daa med den truede naturtypen rik gransumpskog (EN) med en del liggende død ved. Den største naturverdien er imidlertid knyttet til spredte og rike forekomster av mjuktjafs, med ca. 35 registreringer med ett til flere titalls individer per registrering. Området har potensiale for å på sikt bli et enda bedre leveområde for denne arten med økende alder på skogen.

Den søndre utvidelsen er på ca. 87 daa og ligger i sørboreal sone. Hele området er preget av tidligere tømmerhogster, men domineres nå av hogstklasse 5. Arealet består av fattig furuskog på toppen, mens det i de lavereliggende arealet nedenfor brattskrentene er rikere skog med både gran og lauv. Furuskogen er fattig på død ved, men det er framfor alt her det forekommer mjuktjafs (ca. ti registreringer). I den rikere, mer produktive delen er det en hel del død ved med god forekomst av rosenkjuke på granlæger. Her inngår også lommer med høgstaudegranskog (NT).

Statsforvalterens vurdering

Begna naturreservat i sin helhet vurderes som nasjonalt verdifullt, på grensa til nasjonalt verdifullt og svært viktig (høyeste kategori). I evalueringen av skogvernet kommer det frem at tidligere Oppland fylke har en svært høy andel forekomster av lavarter av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse, og at sørvestlige deler av Oppland har en stor andel av arter som huldrestry og mjuktjafs. Isolert sett vurderes de to utvidelsene å være av regional verdi fordi de vil være med å øke arealet av eksisterende reservat og har gode forekomster med mjuktjafs. Arealene vil også fange opp den regionale mangelen med gammel granskog med minst regional verdi. Av nasjonale mangler vil arealene dekke inn både lavlandsskog og høyproduktiv skog med stor naturverdi, særlig knyttet til mjuktjafs. Begna naturreservat utgjør en sentral del av et nettverk med skogvernområder i Valdres med delvis samme skogtyper. Inntilliggende verneområder har imidlertid ikke de samme kvalitetene knyttet til arten mjuktjafs. Det er ønskelig med ytterligere utvidelser av Begna naturreservat for å få med flere store forekomster av denne arten som er registrert inntil vernegrensa.

Avveining skogbruk/tømmertilgang og vern

Utvidelsen ved Bjørgo har stor verneverdi, men også stor verdi for tømmertilgangen i Nord-Aurdal kommune. Fordi verneverdien er så stor, havner området innenfor et grønt

felt i avveilingsskjemaet for vern/skogbruk, og fremmes derfor for vern uten nærmere begrunnelse. Det kan imidlertid nevnes at grensa for området er redusert med ca. 13 daa jamført med det opprinnelige tilbudet som en tilpasning for fremtidig drift av resterende areal på eiendommen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Restriksjonsnivået som foreslås vil bli det samme som i eksisterende naturreservat, men verneforskriften er gjort om i tråd med ny mal for verneforskrifter etter naturmangfoldloven. Dette innebærer blant annet at traktorvegen på eiendom gnr./bnr. 100/10 som omtales spesielt i gjeldende verneforskrift i stedet er avmerka på vernekartet og omfattet av bestemmelsene som gjelder bruk av disse traktorvegene. Hjemmelen for å kunne søke om enkle tilretteleggingstiltak for etablering av leirplass på samme eiendom omfattes nå av den foreslåtte verneforskriftens § 7 e om «annen enkel tilrettelegging for friluftsliv». I eksisterende forskrift § 5 nr. 2 kan det søkes om hogst av etablerte plantefelt. Denne bestemmelsen er foreslått tatt ut. Ved behov vil en slik hogst skje som en skjøtselshogst etter en plan i regi av forvaltningsmyndigheten, jf. § 9. Dette er i tråd med vedtatt forvaltningsplan fra 2018, der det ellers er vurdert at naturverdiene best ivaretas uten skjøtsel da det vil danne seg naturlige lysåpninger jo eldre skogen blir, noe som er gunstig for mjuktjafs. I tillegg til hensynet til vegetasjon så er det flere arter av rovfugl i området, også i en av utvidelsene. Dette er derfor nå lagt til i verneformålet, og utover standardbestemmelsene i ny mal for verneforskrifter er det også tatt inn forbud mot teltleir samt bruk av droner og modellfly og lignende i den sårbare perioden for disse artene.

Traktorveger er avmerka på vernekartet, og disse kan vedlikeholdes og brukes ifm. med landbruksnæring, utfrakt av felt elg, hjort og bjørn samt til sykling og riding. Utenom dette er sykling og riding forbudt ellers i området. Traktorvegen som går gjennom den søndre utvidelsen, kan også brukes til nødvendig transport av båt til Begna tilhørende de nærmest liggende eiendommene inntil naturreservatet. Det ligger ikke bygg eller registrerte kulturminner innenfor utvidelsene. Ifølge grunneierne i den nordre utvidelsen ligger det murer fra en gammel bosetning nord-vest på dette arealet. Ved interesse kan det søkes om for eksempel vegetasjonsrydding rundt tufter etc. etter verneforskriftens standardbestemmelse om skjøtsel av kulturminner. Rydding av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger kan omsøkes, og det kan også søkes om å anlegge nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv. Ved en dispensasjonsbehandling til slik vil særlig nye tiltak vurderes opp mot verneverdiene. I tillegg til hensynet til vegetasjon så er det som nevnt over flere arter av rovfugl i området.

Det er ingen kraftlinjer eller andre kraftinteresser i eller inntil de to utvidelsene. Elvia sine to 132 kV linjer mellom Tonsåsen og Åbjøra går i en og samme trase, både inntil og gjennom eksisterende naturreservat. Standardbestemmelser i verneforskriften for å ivareta disse er fortsatt med. Det pågår en konsesjonsprosess for å fornye disse linjene,

der trolig utfall ser ut å bli at traseen der linjene krysser naturreservatet i sør blir opprettholdt, mens kryssingen i nord vil legges utenom naturreservatet.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten

for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

BirdLife Oppland er svært positive til økt vern av natur, herunder skogvern. Verneforslagene bidrar til en viktig økning i vernearealet i Norge og i Innlandet. Områdene som er på høring i Oppland har med sine ulike karakterer et representativt utvalg av leveområder også for fugl, herunder rovfugl og arter knyttet til sørvendte varme lier. Birdlife Oppland vil understreke viktigheten av at både vernebestemmelser, forvaltningsplan og besøksstrategier hensyntar sårbare fuglearter og deres livsmiljø. Dette vil for noen av de framlagte områdene bl.a. bety behov for å unngå ferdsel ved hekkeplasser for rovfugl. De forutsetter at disse hensynene ivaretas i den framtidige forvaltningen av områdene. De understreker videre viktigheten av et tilstrekkelig oppsyn i de mindre verneområdene i fylket. Deres erfaring er at oppsynsfrekvensen i mange av disse områdene er svært lav, og at brudd på vernebestemmelser og andre uheldige hendelser dermed kan forbli uoppdaget.

Nord-Aurdal kommune er ikke kjent med at verneforslaget er i konflikt med andre interesser. Kommunen har heller ikke merknader til den foreslåtte avgrensningen av området. Kommunen mener at verneforskriften bør åpne for å tillate skjøtsel dersom dette viser seg å være nødvendig for å beholde verneverdiene i best mulig tilstand. Utover dette har ikke kommunen vurdert behovet for skjøtsel og tiltak i naturreservatet. Kommunen kan ikke se at det er feil i høringsforslaget.

NVE ser at verneforskriften har blitt oppdatert med standardbestemmelser for energi- og nettanlegg for å ivareta drift og oppgradering av linjer som krysser verneområdet, og har ingen ytterligere merknader til forslaget.

En privatperson støtter høringsforslaget og foreslår ytterligere frivillig vern av areal inntil eksisterende naturreservat, blant annet eid av Nord-Aurdal kommune, for å sikre lavarten mjuktjafs.

Statsforvalterens kommentarer

Til BirdLife Oppland: Verneformen naturreservat beskytter hele det naturlige økosystemet som beskrives i verneformålet. I de aktuelle områdene nevnes rovfugl spesielt i verneformålet i kun ett av områdene der dette ble vurdert som spesielt nødvendig. Ellers beskyttes dyrelivet i alle naturreservater gjennom vernebestemmelsene, særlig påpekt i § 3. Vi er enige om at man må vurdere spesielle hensyn i tid og rom til disse artene i den fremtidige forvaltningen, og at særlig besøksstrategier blir viktige her. I dette ligger også behovet for oppsyn. Vi er også enige i at oppsynsfrekvensen hos Statens naturoppsyn per i dag er på et for lavt nivå for å dekke opp flere behov i verneområdene, herunder ødeleggende forstyrrelser av hekkende rovfugl som kan kreve nok så mye ressurser å følge opp. Selv for de to artene med nasjonale overvåkingsprogram ligger det til grunn en betydelig egeninnsats av frivillige.

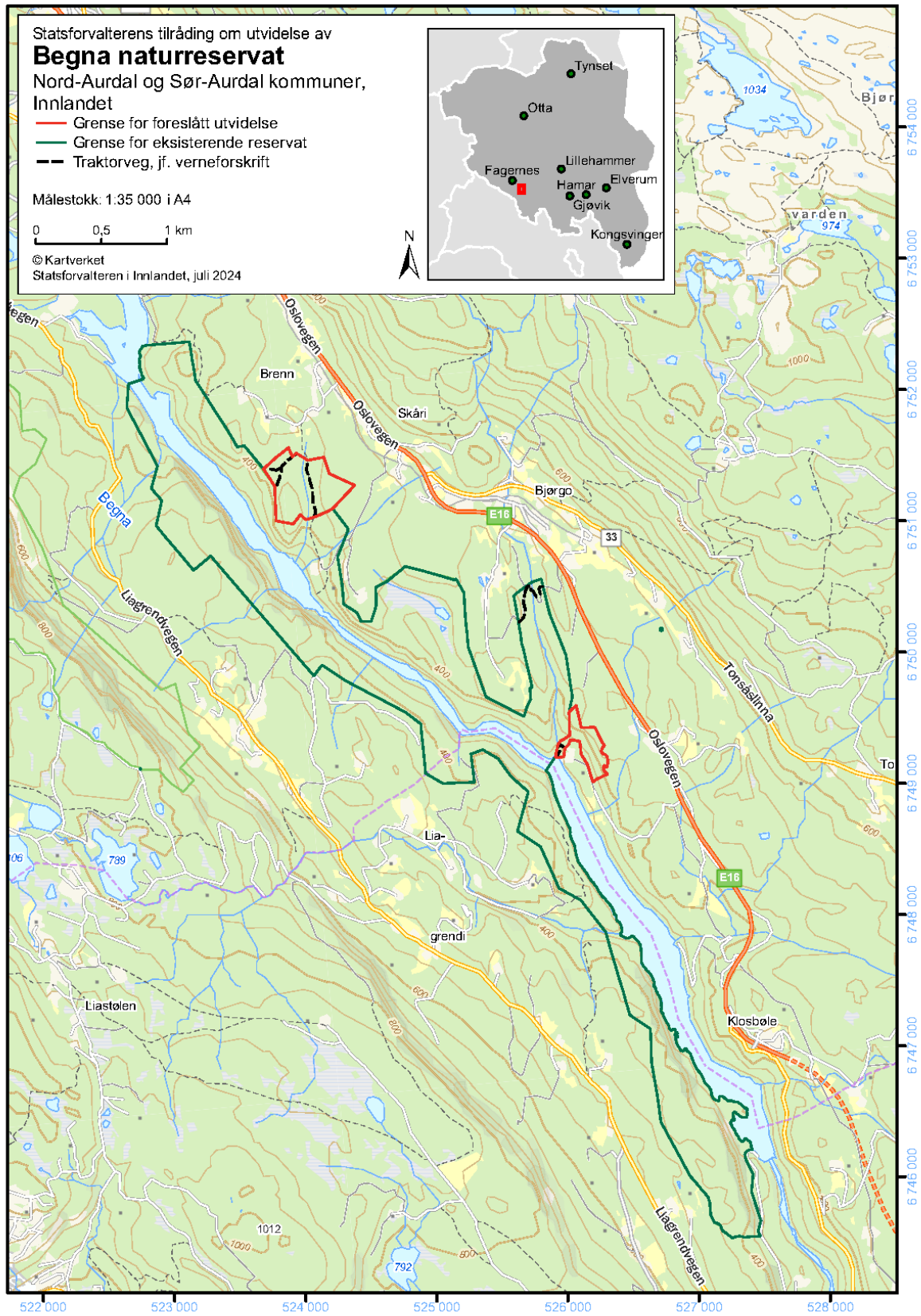
Til Nord-Aurdal kommune: I gjeldende forvaltningsplan for Begna naturreservat har behovet for skjøtsel av skogen blitt vurdert, jf. beskrivelsen over under avsnittet «Inngrepsstatus og andre interesser». Skogen i de to utvidelsene er nå i hogstklasse 4 og 5, og de tidligere vurderingene vil derfor kunne gjelde også her. Et mulig skjøtelsbehov kan likevel vurderes fortløpende og tas opp igjen til vurdering ved revisjon av forvaltningsplan. Ved interesse for skjøtsel av et lite areal med åpen kulturmark som er med i utvidelsesområdet lengst sør, må dette i tilfelle tas over skjøtselshjemmelen i verneforskriftens § 11. Eventuelle naturverdier knyttet til denne kulturmarka må da veies opp mot verdien arealet vil ha hvis det får gro igjen med skog. Statsforvalterens foreløpige vurdering er at sistnevnte alternativ vil være det mest trolige utfallet her. I eksisterende naturreservat ligger to mindre slike areal. Slåtten som skjer her tillates imidlertid som en del av bruken og vedlikeholdet av bygninger på disse arealene, og ikke naturverdier knyttet til kulturmark, jf. gjeldende forvaltningsplan. Beite er ellers tillatt i hele naturreservatet.

Til privatperson: Vi er enige i at det finnes flere interessante areal for mulig utvidelse av eksisterende Begna naturreservat, blant annet der Nord-Aurdal kommune er grunneier, og vi håper å fremover kunne jobbe for å få inn ytterligere tilbud om frivillig vern av skog her.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget. Unntaket er en til høring uteglemt justering etter ny verneforskriftsmal der all øvelsesvirksomhet tilknyttet aktiviteter nevnt i § 6 første ledd er forbudt, og dermed trengs ikke bestemmelser fra den tidligere verneforskriften om å kunne tillate nødvendig motorferdsel til slik øvelsesvirksomhet å videreføres (slik det var foreslått på høring).

Begna utvidelse vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Verneforskriften for Begna naturreservat oppdateres i tråd med gjeldende verneforskriftsmal etter naturmangfoldloven. Restriksjonsnivået blir i hovedsak det samme som før, jf. beskrivelse over (under «Inngrepsstatus og andre interesser»).

Begna utvidelse vedlegg 2 – Forslag til verneforskrift etter naturmangfoldloven

Forskrift om vern av Begna naturreservat, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for en meget interessant kryptogamflora med viktige forekomster av sjeldne og trua arter, der særlig den store forekomsten av en spesiell lavart er svært verdifull. Området er egenartet fordi det er et relativt stort, lågereliggende naturskogområde med stor variasjon i naturmiljøer, skogtyper og vegetasjonstyper og har en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Aurdal kommune: 96/7, 98/2, 98/25, 98/26, 98/28, 98/30, 98/105, 99/1, 100/3, 100/4, 100/6, 100/9, 100/10, 100/18, 100/19, 100/26, 100/28, 100/30, 100/35, 100/37, 100/38, 101/1, 101/2, 101/4, 105/6, 112/3, 112/9, 112/10, 112/20, 112/27, 112/49. Sør-Aurdal kommune: 1/8, 1/9, 1/19, 1/22, 1/51, 14/6, 14/12, 14/16, 14/20, 14/22, 14/27, 14/49, 14/50, 14/51, 15/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 4967 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Aurdal kommune, Sør-Aurdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til teltleir og større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene*

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet.
- g. Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- h. Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av droner og modellfly o.l. er forbudt i perioden 1. februar – 31. juli.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på kartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og i forbindelse med tillatt landbruksvirksomhet
- d. motorferdsel med båt på Begna når farten er under 5 knop
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet
- f. nødvendig motorferdsel for frakt av båt på gnr./bnr. 105/6 på eksisterende traktorveg avmerket på vernekartet i samsvar med gjeldende lovverk
- g. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- h. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein for bufe
- i. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd bokstav b
- j. rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs veger og anlegg i og inntil naturreservatet
- k. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger og anlegg.
- l. opplag av båter
- m. enkle tilretteleggingstiltak for etablering av leirplass på eiendom gnr./bnr. 100/10 i Nord-Aurdal kommune
- n. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- o. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger
- p. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, j, k, og l

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 10. juni 2005 nr. 576 om fredning av Begna naturreservat i Nord-Aurdal og Sør-Aurdal kommuner, Oppland.

Begna utvidelse vedlegg 3 – Avveiging skogbruk/skogvern

Skjema for avveiging av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Begna naturreservat – Utvidelse ved Bjørge

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Begna – Utvidelse ved Bjørge				
Totalt areal	231 daa*	Produktivt skogareal	227 daa*	Totalt skogareal	227 daa*
Fylke	Innlandet				
Kommune	Nord-Aurdal				
Eierform	Privat				

*Den skogfaglige vurderingen bygger på det opprinnelige tilbudsareal som var ca. 13 daa større med produktiv skog. Dette påvirker ikke utfallet av vurderingen.

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering			
<p>Utvidelse av Begna naturreservat ved Bjørgo har naturverdier knyttet til framfor alt flere og rike forekomster av den rødlisten sårbare arten mjuktjafs, men også noe areal med den sterkt truede naturtypen rik gransumpskog. Området har potensiale for å på sikt bli et enda bedre leveområde for mjuktjafs med økende alder på skogen.</p> <p>Kartlegging: NiN-skogkartlegging/Skoganalyse, Asplan Viak</p>			
Verneverdi	**	Nær truede og truede naturtyper	Rik gransumpskog, sterkt truet
Mangelinndekning	middels	Restaureringspotensial for truet natur.	På mellomlang sikt (20-50 år) vil en større del av arealet ha gammel skog og dermed være ytterligere egnet for blant annet mjuktjafs.
Betydning for økologisk nettverk	middels	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	Nei
Nær truede og truede arter	Mjuktjafs (VU)		
Konklusjon		Har betydning (og kan få enda større betydning med økt alder på skogen i deler med hogstklasse 4)	
<p>Begna naturreservat i sin helhet vurderes som nasjonalt verdifullt, på grensa til nasjonalt verdifullt og svært viktig (høyeste kategori). I evalueringen av skogvernet kommer det frem at Oppland har en svært høy andel forekomster av lavarter av særlig stor nasjonal forvaltningsinteresse, og at sørvestlige deler av Oppland stor andel av arter som huldrestry og mjuktjafs. Isolert sett vurderes utvidelsen ved Bjørgo å være av regional verdi fordi den i seg selv har gode forekomster av mjuktjafs (ca. 35 registreringer med en til flere titalls individer per registrering). Den vil også være med å øke arealet av eksisterende reservat og bidrar til å øke variasjonen av skogtyper, særlig på platået ovenfor selve elvejuvet. Arealet vil også fange opp den regionale mangelen med gammel granskog med minst regional verdi. Av nasjonale mangler vil arealene dekke inn både lavlandsskog og høyproduktiv skog med stor naturverdi, særlig knyttet til mjuktjafs. Begna naturreservat utgjør en sentral del av et nettverk med skogvernområder i Valdres med delvis samme skogtyper. Inntilliggende verneområder har imidlertid ikke de samme kvalitetene knyttet til arten mjuktjafs.</p> <p>Hvis området ikke vernes, er den største trusselen skogbruk.</p>			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Verbal oppsummering og vurdering:		
<ul style="list-style-type: none"> • Skogvern – betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt • Skogproduksjon • Driftsforhold • Infrastruktur		
Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning	243	7 739
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning		
<p>Verbal beskrivelse:</p> <p>Tilbudt område er en utvidelse av et større eksisterende skogvern område. Vern av området hindrer ikke tilgang til bakenforliggende arealer.</p> <p>Tallene er hentet fra SR16 og det er derfor litt varians fra AR5. Arealet har god produksjonsevne og det står i dag bra med kubikkmasse som kan høstes.</p> <p>Mesteparten av det skogen som står innenfor det tilbudte arealet er eldre og kan innen kort tid avvirkes.</p> <p>Så å si hele området virker drivbart med tradisjonelt hjulgående skogmaskiner. Det er et lite område i sør med bratt helling som kan være kostbart å høste.</p> <p>Vern av tilbudt areal vil redusere muligheten for nye investeringer, men det er ikke behov for å ny skogsveg for å avvirke tilbudt område. Det er relativt kort avstand til offentlig veg, med potensiale for som velteplass.</p> <p>Anbefaler å vurdere en reduksjon i arealet eller andre tiltak for å ivareta verneverdiene innenfor arealet.</p>		

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
		S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1	
		Har mindre	Kan få			Har			
		Betydning for tømmertilgangen							

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon Begna utvidelse ved Bjørgo	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	Noe
Området har så høy verneverdi at det prioriteres for vern, jf. Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor (V2S2). Tilbudsgrensa er etter opprinnelig tilbud redusert med ca. 13 daa som en tilpasning for fremtidig drift av resterende areal på eiendommen.	

6.7 Bjørnstadravinen, Eidskog kommune

Verneverdi: ** regionalt verdifullt

Totalareal: 127 dekar

Areal skog: 126 dekar

Areal produktiv skog: 126 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gråor-heggeskog, sumpskog og granskog i en bekkeravine, med de naturlige forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av sjeldne og trua arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

Verneverdier

Forslaget til naturreservatet Bjørnstadravinen ligger ved Bjørnstad, ca 2,5 km nord-vest for Skotterud i Eidskog kommune. Avgrensingen av reservatet omfatter skog på høyere boniteter og ligger i høydelaget 136-150 moh. Det ligger i borenemoral vegetasjonssone. Lokaliteten er for første gang registrert som naturtype av Biofokus i 2007.

Området er en en ravine, stort sett avgrenset mot dyrka mark eller mer hogstpåvirket skog. Verneforslaget omfatter i hovedsak naturtypen gråor-heggeskog, med utforming flommarksskog (VU), sumpskog og granskog. Mye av ravinesystemet omkring forslaget til reservat er de senere år flatehogd og naturverdiene er derfor sterkt forringet. Det foreslåtte reservatet, vil medføre et vern av gammelskog og de mest intakte delene av ravinelandskapet med naturtyper for området.

Mindre hogstingrep er foretatt innenfor forslaget til reservat, men restaureringspotensialet over tid anses som godt. Det går en større bekk gjennom hovedravinen og langs denne er det relativt store areal med middelaldret gråor-heggeskog og fattig sumpskog med bjørk, gråor, gran og spredt vier. Hydrologien vurderes som noenlunde intakt. I sideraviner finnes eldre, moserik granskog og opp mot ravineryggene kommer det inn furuskog med bl.a. skogjamne i feltsjiktet. Ravineryggene er imidlertid i større grad skogbruksfaglig skjøttet og har gjennomgående yngre skogstruktur.

En del død ved forekommer i partier, særlig sentralt i avgrensingen langs hovedbekken og i sumpskogspartiene. Det største innslaget av død ved utgjøres av gran, gråor og selje/vier, og disse fordeler seg på flere ulike råteklasser og dimensjoner.

Sumpskogspartiene er preget av nøysomme sump- og myrarter som vassrørkvein, gulldusk, myrfiol og gråstarr. Men, tilknyttet åpne vannspeil inngår også skogsivaks, andemat og vasshår-arter. I gråor-heggsbogen forekommer strutseving og maigull.

Flere regionalt sjeldne råtevedarter er påvist, både tilknyttet granlæger og løvved. På gran er bl.a. granrustkjuke, *Skeletocutis carneogrisea*, *Mucronella calva* og melkekjuke påvist, mens på løvved er signalartene kanelkjuke, svartstilkjuke og rødlistearten *Antrodia mellita* (NT) påvist. Gubbeskjegg (NT) er finnes på eldre gran i en av sideravinene.

Statsforvalterens vurdering

Samlet sett vil reservatet omfatte et forholdsvis intakt ravinesystem med gjenstående gammelskog forholdsvis stor naturvariasjon med klare naturverdier knyttet til ulike egenskaper og naturelementer og en truet landskapstype. Det vil omfatte flere rødlistede naturtyper og registrerte rødlistearter.

Rike ravinedaler er ofte utsatt for arealinngrep som planering, oppdyrking og hogst. Vi ser det derfor som viktig å ta vare på de mere intakte delene av denne natur- og landskapstypen. Naturverdiene i reservatet vurderes på grunnlag av størrelse, arrondering, skogtilstand og artsinventar som klart regionalt viktig.

Av mangler i skogvernet som dekkes opp i vernet av Bjørnstadravinen er det i første rekke et vern av gråor- heggeskog av flommarkstypen, samt vern av skog generelt i lavlandet på høyere boniteter. Den omfatter vern av endel sumpskog, men denne er ikke rik.

Inngrepsstatus og andre interesser

Mindre hogstinngrep er foretatt innenfor forslaget til reservat, men restaureringspotensialet over tid ansees som godt, tatt i betraktning bonitet som er høy i området. Det går en 22-kvh kraftlinje gjennom reservatets nordre del og østre del, henholdsvis 200 m og 100 innenfor verneområdeforslaget. Linjene driftes av Elvia AS. Det er tatt inn standardbestemmelser i verneforskriften for å ivareta behov for vedlikehold og drift av kraftlinjene.

Nord for den nordligste kraftlinja går det en sti som krysser ravinen. Stier blir håndtert gjennom standardbestemmelser i verneforskriften.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske hage, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS,

Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

Elvia kan ikke se at standardbestemmelsene knyttet til ferdsel til nettanlegg er inkludert i bestemmelsene og ber om at disse blir inkludert. Det samme innspillet har NVE som ber om at følgende bestemmelser tas inn:

Under § 6: Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

Under § 7: Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.

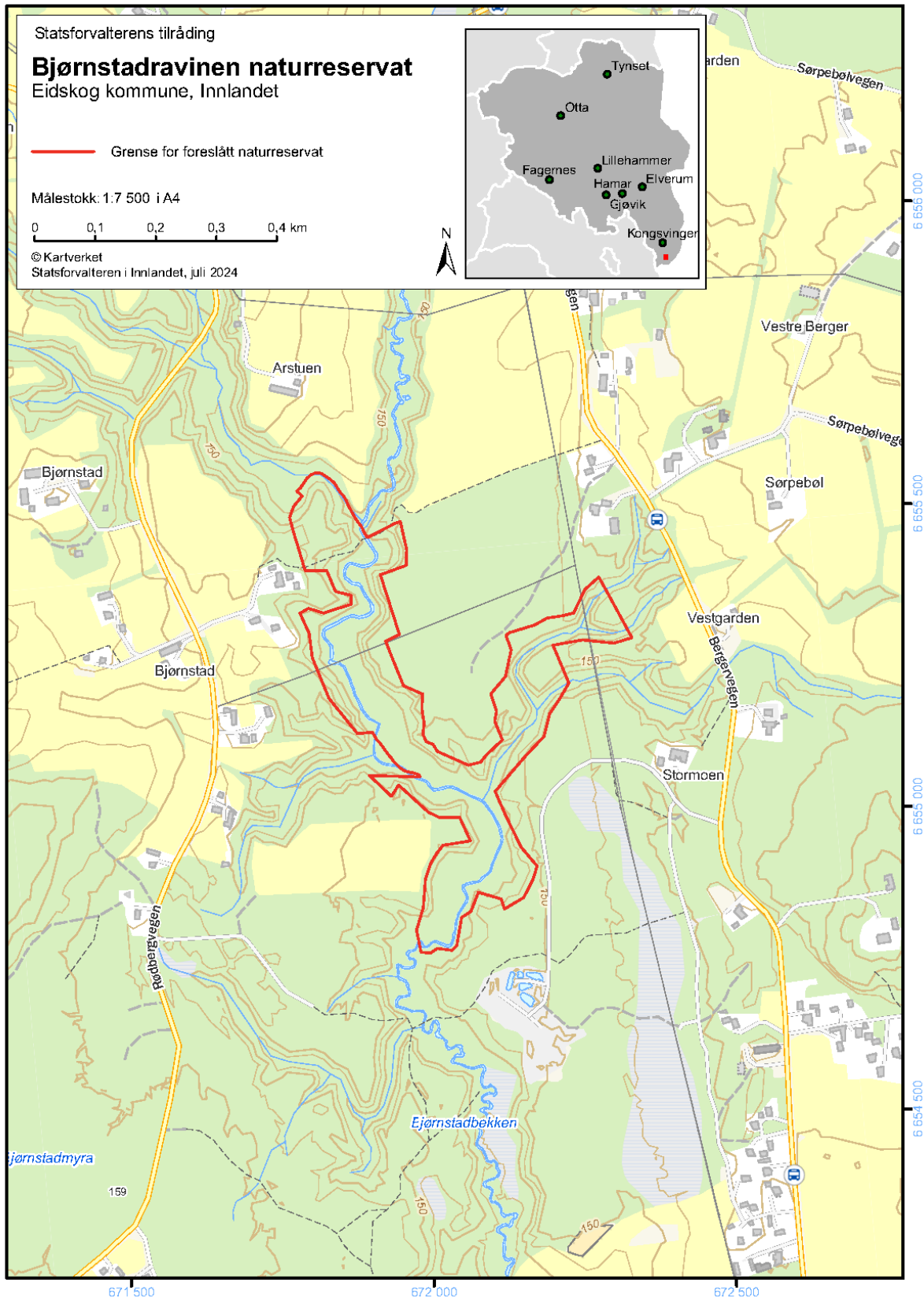
Statsforvalterens kommentarer

Til Elvia og NVE: Nevnte bestemmelser er tatt inn i verneforskriften som nå tilrås.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget, men med tillegg av de to ovenfor nevnte standardbestemmelsene knyttet til drift av eksisterende nettanlegg.

Bjørnstadravinen vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Bjørnstadravinen vedlegg 2 – Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Bjørnstadravinen naturreservat, Eidskog kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [*dato*] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel gråor-heggeskog, sumpskog og granskog i en bekkeravine, med de naturlig forekommende arter, naturtyper og økologiske prosesser. Området har forekomster av sjeldne og trua arter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle disse.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Eidskog kommune: 23/5, 23/6, 23/21, 23/4, 23/95, 23/7, 23/22, 55/17, 56/1, 56/19, 54/6, 54/16, 55/12, 54/1, 54/2, 55/5, 55/7.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 127 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [*dato*]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Eidskog kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, skogsbilveger, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet jf. vernekartet
- e. beiting

- f. utsetting av saltsteiner
- g. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i verneområdet
- h. oppgradering og fornyelse av kraftledning for heving av spenningsnivå og økning av linetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene i verneformålet nevneverdig
- i. nødvendige tiltak ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom, ras og skred. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende veier og stier jf. vernekartet.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. merking og rydding av nye stier
- e. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- f. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- g. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f, g, h og i og § 7 bokstav a, b og f

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.8 Sæterberget, Nord-Odal kommune

Verneverdi: * lokalt verdifullt

Totalareal: 133 dekar

Areal skog: 133 dekar

Areal produktiv skog: 133 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av løvtrær. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, gammel løvskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Forslaget til naturreservatet Sæterberget ligger i en østvendt skråning under Sæterhøgda vest for Sætersjøen i Nord-Odal kommune. Lokaliteten grenser i stor grad til nyere hogstflater og ungskog. Området ligger i hovedsak i en bratt lise med delvis berg i dagen. I nord og særlig i sør er terrenget noe slakere enn i de midtre delene av området. Området ligger i høydelaget 320-435 moh. i mellomboreal vegetasjonssone. Ca. 80 % av området ligger på høy bonitet, det resterende som blir i øvre deler har middels bonitet. I tillegg kommer partier med nakent berg.

Lokaliteten er registrert i august 2020 av BioFokus i forbindelse med ordningen frivillig vern.

Skogen er en rest av gammel granskog og tilstøtende områder er sterkt påvirket av hogst (både tidligere og nylige hogster). Reservatforslaget omfatter en eldre granskog på overveiende fattig blåbærmark og bør betegnes som naturtypen gammel granskog. Deler av lokaliteten har høy løvtreandel og kan beskrives som blandingskog. Ellers er gammel granskog og berg og rasmark viktige naturtyper.

I NiN-sytemet vil vegetasjonen i bunnen av skrenten kunne betegnes som en veksling mellom lågurtskog og svak lågurtskog av varierende tørkeutsatthet. I selve fjellskrenten er vegetasjonen glissen og kan best kategoriseres som en mosaikk mellom åpen grunnlendt lyngmark, nakent berg og lyngskog av fattige typer. Det øverste deler av reservatet finnes blåbærskog. Tresjiktet er dominert av gran, bjørk, selje, rogn og furu. Noen få gamle osper inngår. Skogen er stedvis godt flersjiktet, andre steder svakt

flersjiktet. Parti med mye død ved i form av læger i lave og midlere nedbrytningsstadier inngår. Det er middels god dødvedkontinuitet.

Reservatforslaget er et forholdsvis lite areal med gjenstående gammel skog omgitt av et hardt drevet skoglandskap. Vegetasjonen er gjennomgående fattig, men med innslag av enkelte rikere partier, inkludert mindre områder med høyere andel løvtrær og urterikt feltsjikt. Verneforslaget har et relativt stort område med gammel skog, noe som i seg selv er sjeldent i denne regionen som generelt sett er sterkt hogstpåvirket. Det finnes godt med død ved i området med enkelte områder med mye død ved av gran med ganske høy kontinuitet.

Spredt finnes også gamle trær av boreale løvtrær (selje, bjørk og osp). En liten håndfull gammelskogsarter ble registrert i forbindelse med kartleggingen og potensialet for ytterligere arter vurderes som middels stort. Det er i kartleggingen avgrenset et kjerneområde som dekker det meste av høringsforslaget for reservatet. Området har en tilfredsstillende arrondering.

Statsforvalterens vurdering

Sæterberget har klare naturverdier knyttet til gammel granskog. Statsforvalteren vurderer området som viktig å få vernet da det framstår som et restområde av gammel granskog med et betydelig lauvtreinnslag og med stedvis høy forekomst av viktige nøkkelementer som har hatt lite skogbrukspåvirkning. Skogtilstanden er blitt sjelden i regionen og vurderes derfor som viktig å sikre for ettertida. Området vurderes som lokalt viktig (*) dersom en bare ser på verne kvaliteten isolert. Det er vanskelig å finne upåvirkede skogområder i denne delen av Innlandet/Nord-Odal kommune, da skogen i disse delene av tidligere Hedmark fylke er forholdsvis hardt drevet over tid. Områdets verdi øker derfor når en tar hensyn til å kunne verne representative naturskoglignende områder i et område der det er lite vern av skog.

Når det gjelder oppfyllelse av mangler i skogvernet vil Sæterberget naturreservat verne om en siste rest av gammel og i stor grad upåvirket granskog i et område der skogen rundt er hardt drevet. Reservatet vil derfor være omfatte et skogbilde som er representativt for naturskogene i området. Reservatet vil inngå i et økologisk nettverk sammen med reservatene Skuta og Trautskogen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går traktorveger i nedkant av verneområdet (utenfor foreslått vernegrense).

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS,

Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.

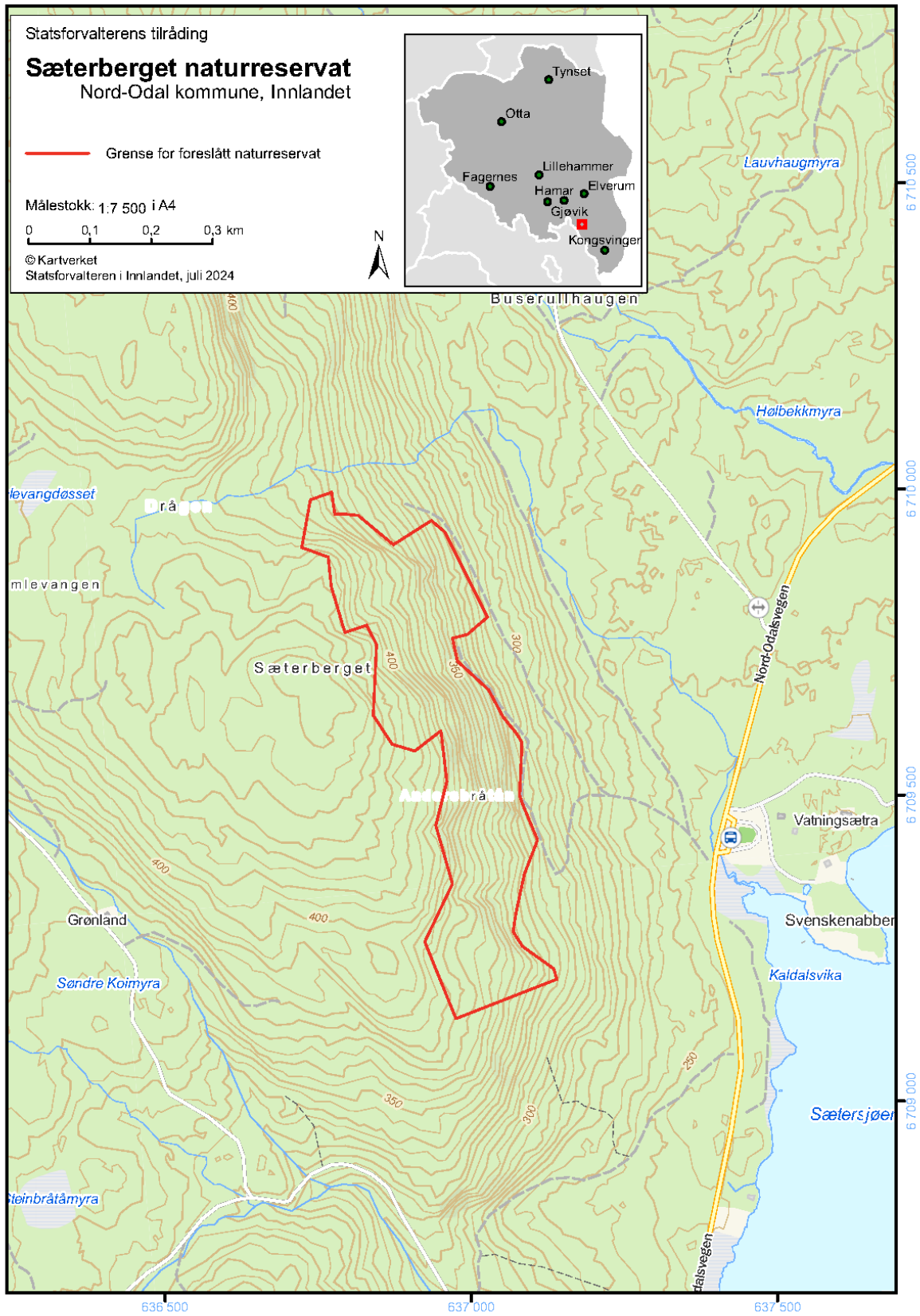
Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, NVE, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

Sæterberget vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Sæterberget vedlegg 2 – Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Sæterberget naturreservat, Nord-Odal kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur av gammel barskog med innslag av løvtrær. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold ved å være levested for arter knyttet til gammel barskog, gammel løvskog og død ved.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Odal kommune: 26/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 133 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Odal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende traktorveger og stier i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveger og stier.

§ 6. *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7. *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. merking og rydding av nye stier
- d. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- f. bruk av traktorveg markert på vernekartet i forbindelse med skogsdrift på bakenforliggende arealer
- g. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og § 7 a, b, c og e

§ 8. *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.9 Benndalen, Gausdal kommune

Verneverdi: 5 (nasjonalt verdifullt)

Totalareal: 841 dekar

Areal skog: 802 dekar

Areal produktiv skog: 802 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en relativt stor, velutviklet, svært variert og artsrik elve- og bekkekløft med sjeldne og rike skogtyper som høgstaudegranskog, lågurtskog, boreal lauvskog i tillegg til rike bergveggsmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, lav og vedboende sopp hvor mange arter er knyttet til gammel naturskog med mye død ved og kontinuitet i død ved, og en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Benna renner ut i Jøra ved Nedre Svatsum i Gausdal. Det foreslåtte verneområdet ble kartlagt gjennom bekkekløftkartleggingen i Oppland i 2007. Det ble i kartleggingen avgrensa to enheter, en for øvre del og en for nedre del av Benndalen. Dette fordi midtre del av Benndalen ble flatehogd med taubanedrift 1982. Det foreslåtte verneområdet dekker ca. tre fjerdedeler av de nevnte to, kartlagte enhetene mens det tidligere flatehogde partiet utgjør ca. en tredjedel av arealet. Benndalen ligger i mellomboreal vegetasjonsone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 460-790 moh. Gran er dominerende treslag med ca. 10 % innslag av lauv, og hovedparten av arealet har middels bonitet. Skogen i de to delene fra kartleggingen er i all hovedsak i sen aldersfase og hogstklasse 5, mens den midtre delen består av skog i hogstklasse 3-4. Rike skogtyper dominerer.

Lokaliteten utgjør et markert og veldefinert landskapselement. Den skarpe brinken omkring kløfteformasjonen reduserer de negative kanteffektene fra omkringliggende veger, hogstflater, ungskog og andre åpne areal. I de to kartlagte arealene har bekkekløften mange viktige og varierte naturkvaliteter. De største knytter seg til bergveggmiljø (både fuktige, skyggefulle og soleksponerte, mineralrike), rike skogtyper (spesielt høystaudegranskog og lågurtskog) og stor treslagsvariasjon, inkludert relativt mye osp. Det meste av skogen her er naturskogslik med middels stor dødvedmengde og

dødvedkontinuitet. Mangfoldet av krevende arter er temmelig høyt tatt i betraktning lokalitetenes størrelse (ca. 20 rødlistearter til sammen i de to delområdene). De fleste rødlistearter utgjøres av vedboende sopp og lav, herunder et funn av den prioriterte arten elfenbenslav (EN). Av rødlistede naturtyper finnes i den nedre delen av bekkekløften høgstaudegranskog (NT). Kartleggingen verdisatte de to delområdene som svært viktige naturtypelokaliteter (A-verdi), og i bekkekløftsammenheng fikk begge nest høyeste verdi (5). Forhold som begrenset verdivurderingen fra aller høyeste verdi var lokalitetenes begrensede størrelse grunnet inngrep omkring, samt høye beliggenhet.

Når det gjelder det hogde mellompartiet av kløfta er dette arealet allerede under naturlig restaurering. Omtrent 40 år etter hogsten er skogen nå i hogstklasse 3 og 4. Videre restaurering anbefales å skje naturlig, uten behov for tynning. Naturskogtilstand vil kunne nås i løpet av en mellomlang tidshorisont (40-50 år), med god hjelp av de kartlagte, inntilliggende naturtypene, rik berggrunn og også noen restverdier som står igjen etter hogsten. Det er naturlig å ta med dette mellompartiet for å få et robust, større og sammenhengende verneområde med høy verneverdi. Den yngste skogen, blant annet tett plantet skog på vestsida av dalen, er likevel holdt utenfor verneforslaget.

Bekkekløften er en fast hekkeplass for en art av rovfugl som er sårbar for forstyrrelser. Området brukes også av tretåspett (NT).

Statsforvalterens vurdering

Det foreslåtte Benndalen naturreservat vurderes per dags dato å ha nest høyeste verdi på skalaen (5/***)). Med full restaurering av midtpartiet av bekkekløften vil verdien øke til nærmest høyeste verdi (6/****). Dette er et svært viktig verneforslag da slike bekkekløfter anses å være en ansvarsnaturtype for Innlandet med internasjonal verdi. Benndalen vil bidra til å fylle regionale prioriteringer om vern av bekkeløfter og gammel granskog i lavlandet med minst regional verdi. Av generelle, nasjonale mangler bidrar området til å verne en bekkekløft med skogtyper som huser et høyt antall rødlistede arter. Skogen nederst i kløfta er kategorisert som lavlandsskog i sørboreal sone. Benndalen vil også bli en del av et økologisk nettverk med skogvern områder i nærheten, der nærmest liggende Dørdalen naturreservat fem kilometer øst utgjøres av en bekkekløft med tilsvarende verneverdier.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går ingen traktorveger i området. Der vernegrensa følger vegene som går på begge sider av kløfta ligger vernegrensa i en avstand av 8 meter fra midten av vegen. Det er også tatt inn en bestemmelse i verneforskriften som tillater søknader om nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger. Vi er ikke kjent med at det skal være bygninger i området.

I nordre delen av området ligger det en badeplass med tilhørende atkomststi. Dette kan vedlikeholdes i tråd med standard bestemmelser i § 4 g og § 7 d. Det er også tatt inn en bestemmelse som tillater søknader om nødvendige sikkerhetstiltak mot flom i Benna.

Det finnes ikke kraftledninger eller andre kraftinstallasjoner i eller helt inntil det foreslåtte verneområdet. Benna tilhører Gausavassdraget som ble verna i 1980. Fjellkraft AS søkte i 2012 om konsesjon etter vannressursloven for bygging av Benna kraftverk. Konsesjonssøknaden ble samme år avslått på grunn av konflikt med både store naturverdier (blant annet bekkekløft og høyt antall rødlistearter) og verneverdiene for Gausavassdraget.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR (kommuneplan og kommunedelplan; hensynssone «bevaring naturmiljø»).

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andershøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk

Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

BirdLife Oppland er svært positive til økt vern av natur, herunder skogvern.

Verneforslagene bidrar til en viktig økning i vernearealet i Norge og i Innlandet. Områdene som er på høring i Oppland har med sine ulike karakterer et representativt utvalg av leveområder også for fugl, herunder rovfugl og arter knyttet til sørvendte varme ller. Birdlife Oppland vil understreke viktigheten av at både vernebestemmelser, forvaltningsplan og besøksstrategier hensyntar sårbare fuglearter og deres livsmiljø. Dette vil for noen av de framlagte områdene bl.a. bety behov for å unngå ferdsel ved hekkeplasser for rovfugl. De forutsetter at disse hensynene ivaretas i den framtidige forvaltningen av områdene. De understreker videre viktigheten av et tilstrekkelig oppsyn i de mindre verneområdene i fylket. Deres erfaring er at oppsynsfrekvensen i mange av disse områdene er svært lav, og at brudd på vernebestemmelser og andre uheldige hendelser dermed kan forbli uopptatt.

Hafslund Kraft AS beskriver nærmere Benndalen som ligger langs vassdraget Benna, snaut fem km nedstrøms Bennisjøen. Bennisjøen er reguleringsmagasin for Holsfossen kraftverk, som ligger i Jøra om lag 25 km nedstrøms det foreslåtte verneområdet. Benna fraføres ikke vann, men fordelingen av vann over året er noe endret som følge av reguleringen. I begynnelsen av vintersesongen åpnes det en luke i damanlegget som gjør at Bennisjøen senkes gradvis utover vinteren. Luken stenges om våren, og vannføringen går som overløp over dammen når reguleringsmagasinet er fylt opp. De er opptatt av at det i verneforskrifter tas tilstrekkelig hensyn til drift og vedlikehold av deres kraftanlegg. Av flomhensyn kan det være nødvendig å fjerne vegetasjon i selve vassdraget. I forslaget til verneforskrift for Benndalen naturreservat er det tatt inn bestemmelser som ivaretar dette hensynet, slik som vi ba om i vårt brev av 11. april ifm. oppstartsmeldingen. De vurderer dermed at den foreslåtte verneforskriften i tilstrekkelig grad hensyntar deres virksomhet.

NVE støtter Hafslund sin konklusjon om at den til høring foreslåtte verneforskriften i tilstrekkelig grad hensyntar de behov som finnes her.

Statsforvalterens kommentarer

Til BirdLife Oppland: Verneformen naturreservat beskytter hele det naturlige økosystemet som beskrives i verneformålet. I Benndalen nevnes rovfugl i verneformålet fordi det i dette området ble vurdert som spesielt nødvendig. Ellers beskyttes dyrelivet i alle naturreservater gjennom vernebestemmelsene, særlig påpekt i § 3. Vi er enige om at man må vurdere spesielle hensyn i tid og rom til disse artene i den fremtidige forvaltningen, og at særlig besøksstrategier blir viktige her. I dette ligger også behovet for oppsyn. Vi er også enige i at oppsynsfrekvensen hos Statens naturoppsyn per i dag er på et for lavt nivå for å dekke opp flere behov i verneområdene, herunder ødeleggende forstyrrelser av hekkende rovfugl som kan kreve nok så mye ressurser å følge opp. Selv for de to artene med nasjonale overvåkingsprogram ligger det til grunn en betydelig egeninnsats av frivillige.

Til Hafslund Kraft AS og NVE: Vi tok til høringa inn vernebestemmelser knyttet til dette temaet tilsvarende det som er gjort for Dokkajuvet naturreservat i Nordre Land kommune vernet i 2021, slik som ønsket var fra Hafslund Kraft AS og NVE. Det samme har vi gjort i den nylig tilrådte utvidelsen av Vinstradalen naturreservat i Nord-Fron kommune. Vi har imidlertid notert oss at Miljødirektoratet i sin tilråding til Klima- og miljødepartementet av verneforskriften for Vinstradalen har tatt ut bestemmelsen under § 4. Bestemmelsen lyder slik:

«Nødvendig rydding vegetasjon i Vinstras regulerte elveleie ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.»

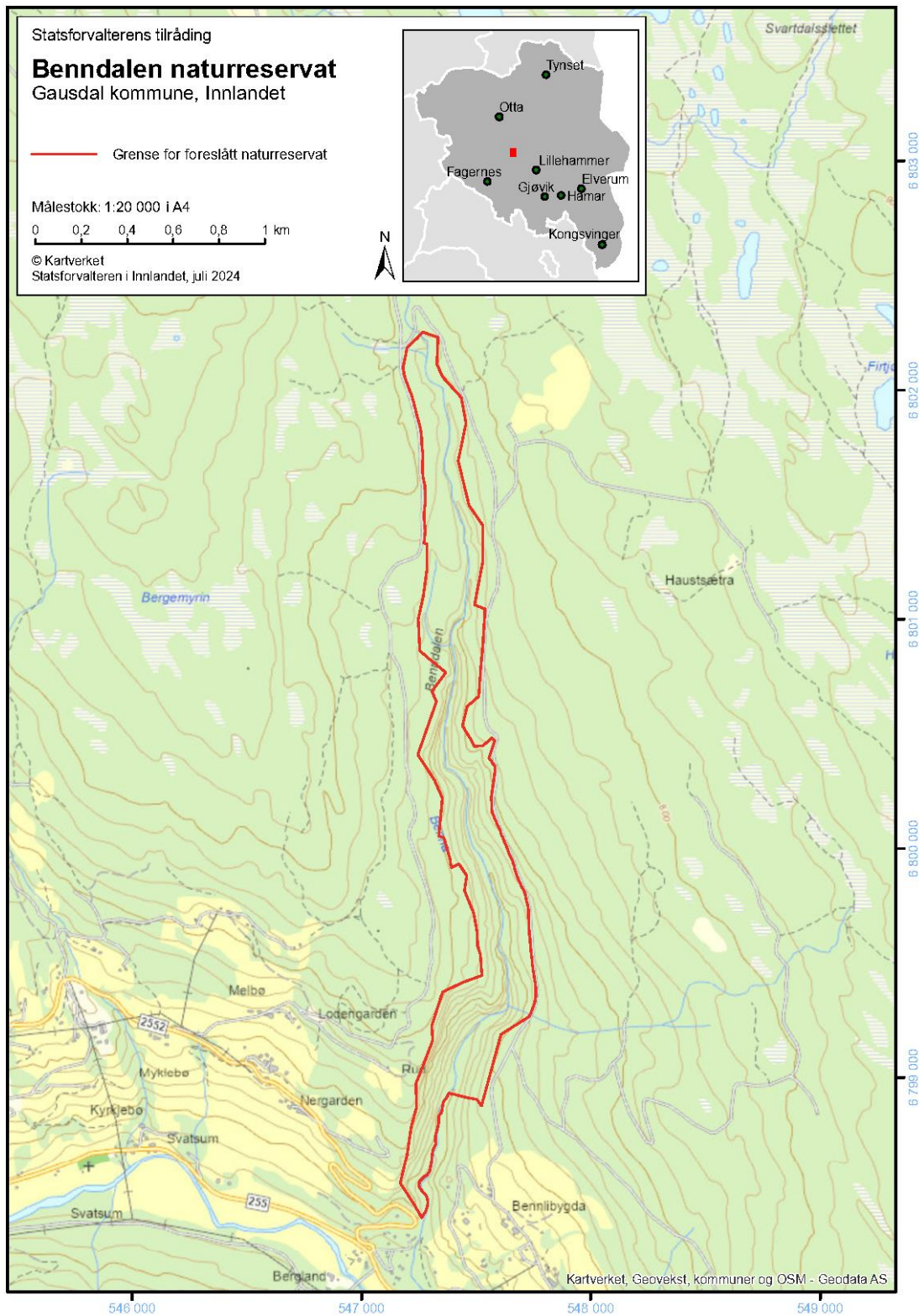
Hensikten med denne bestemmelsen er å hjemle akutt fjerning av rekved etc. som kan legge seg opp som propper i elva under flom og forårsake skade på inntilliggende areal mm. Selv om vi er i noe tvil om hvorvidt en slik bestemmelse kommer til å bli brukt av hensyn til HMS i flomsituasjoner, vil vi ut fra nevnte uttalelser og samtaler vi har hatt med kraftselskapet tilrå at denne bestemmelsen er med under § 4, slik som foreslått på høring. Vi ser samtidig at temaet kan være relevant for mange, tilsvarende områder og har forståelse for at dette må avklares på overordnet nivå sett ut fra både hensyn til kraftselskapenes behov og hensynet til verneverdiene. Miljødirektoratet har ellers tilrådt bestemmelsene vi tilrådte i § 7 for Vinstradalen, som hjemler at det kan søkes om tiltak i elveleiet som blant annet skal forebygge at det danner seg propper under flom.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådsdokumentet ferdigstilles, mangler et forslag til vernekart som viser riktig avstand fra inntilliggende veger, dvs. 8 meter fra midten av vegene. Statsforvalteren vil legge inn et oppdatert, slik vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart dette er ferdigstilt.

Benndalen vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Benndalen vedlegg 2 – Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Benndalen naturreservat, Gausdal kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en relativt stor, velutviklet, svært variert og artsrik elve- og bekkekløft med sjeldne og rike skogtyper som høgstaudegranskog, lågurtskog, boreal lauvskog i tillegg til rike bergvegsmiljøer. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, lav og vedboende sopp hvor mange arter er knyttet til gammel naturskog med mye død ved og kontinuitet i død ved, og en sårbar rovfuglfauna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gausdal kommune: 79/2, 82/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 841 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gausdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til teltleir og større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. sanking av bær og matsopp.
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. beiting
- e. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- f. forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt

- g. vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet
- h. nødvendig rydding av vegetasjon i Bennas elveleie ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende stier.
- c. Bruk av droner og modellfly o.l. er forbudt i perioden 1. februar – 31. juli.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- b. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med rydding av vegetasjon i Bennas elveleie som akutt sikkerhetstiltak mot flom, jf. § 4 bokstav h. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- e. kjøring.

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein for bufe og hjortevilt
- i. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger
- j. planmessig rydding av vegetasjon i Bennas elveleie som sikkerhetstiltak mot flom
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h, i og j

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

6.10 Brandbukampen, Gran kommune

Verneverdi: **(*) (regionalt til nasjonalt verdifulle)

Totalareal: 210 dekar

Areal skog: 210 dekar

Areal produktiv skog: 210 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel barblandingsskog i lavlandet med sjeldne, truede og rike skogtyper som kalkgranskog og kalkfuruskog samt sørvestvendt rasmark og innslag av edellauvskog. Skogen har stedvis mye liggende død ved i alle nedbrytningsstadier og gamle trær, spesielt av furu. Videre er formålet å verne et område som har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for flere rødlistede arter knyttet til gammel naturskog med mye liggende død ved og gamle trær. Området har i tillegg et stort potensial for forekomst av sjeldne insekter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneverdier

Brandbukampen er en markert skogkledt kulle på 522 moh., to kilometer nordøst for Røykenvika. Toppen er en vulkansk plugg fra permtiden. Det foreslåtte verneområdet ligger på vestsiden av toppen og består av en frodig li med barblanding og en del løv. I den øvre delen er det skrinnere med kortvokst furu på forhøyningene. Fordelingen av treslag er gran ca. 60 %, furu 20 % og lauv 20 %. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 235-445 moh. Skogen står utelukkende på høy bonitet. Lia er bratt og har mest gammel skog med ca. 70 % i hogstklasse 5, resten i 4 og 2.

Omtrent halvparten av arealet, i den søndre delen, er i 2012 registrert som en sørboreal blandingskog med verdi B/viktig. I 2018 er dette og noe ytterligere areal registrert med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks. Totalt dekkes 65 % av det foreslåtte vernearealet av disse kartleggingene.

I kartleggingen fra 2018 er det registrert 113 daa med både gammel granskog og frisk kalkgranskog (VU) av svært høy kvalitet. Skogen ser ikke ut å være hogstpåvirket og ansees å være naturskog. Totalt er fem rødlistede arter registrert her (alle NT; tre vedboende sopp, en lav og en mose). Lokaliteten har potensiale for flere funn av arter med vedboende sopp. Opp i lia fra denne granskogen er det registrert 24 daa med

kalkfurskog (VU) av svært høy kvalitet, og 18 daa av det samme arealet er samtidig registrert som gammel furskog av svært høy kvalitet. Heller ikke her er skogen hogstpåvirket og ansees som naturskog. Det forekommer også partier med kalk i dagen. I furskogen er det registrert rosenkjuke (NT), men lokaliteten har godt potensiale for funn av flere arter vedboende sopp. Da substratet er svært ustabil er potensialet for markboende sopp uvisst.

Flere ikke-rødlistede kalkkrevende karplanter nevnes i den overlappende kartleggingen fra 2012, og også at en rovfugl typisk for denne skogtypen bruker området. Den gunstige plasseringen gjør også at lokaliteten er god for varmekrevende, trelevende insekter knyttet til ulike treslag. Her nevnes treslag som hassel og spisslønn og at lokaliteten kan karakteriseres som gammel blandingsskog på rasmark/grunnlendt mark med innslag av sørvendt rasmark og kanskje også rik edellauvskog.

På store deler av Brandbukampen er det drevet aktivt skogbruk, og det er en del veier rundt og opp på de slakeste partiene. I den midtre delen av det foreslåtte verneområdet er det partier av skogen som er i hogstklasse 2, og helt i nord også noe i hogstklasse 1. Restaureringspotensialet for disse arealene ansees som stort vil kunne nås innen mellomlang tidshorisont (40-50 år). Hele det foreslåtte verneområdet har berggrunn i høyeste og nest høyeste kalktrinn, og skogen på restaureringsarealene vil med tiden med all sannsynlighet få de samme kvalitetene som i de kartlagte arealene med svært høy verdi. Forvaltningsmyndigheten for verneområdet må vurdere om det er behov for skjøtsel i form av tynning av ungskogen for å påskynde denne prosessen. Arealene er tatt med i verneforslaget da de vil være med å på å øke arealet og bidra til en bedre og en mer robust arrondering av det foreslåtte svært verdifulle naturreservatet.

Statsforvalterens vurdering

Foreslåtte Brandbukampen naturreservat vurderes per dags dato å være regionalt-nasjonalt verdifullt (**/**). Med full restaurering vil verdien trolig øke til nasjonal verdi. Brandbukampen vil bidra til å fylle regionale prioriteringer om vern gammel granskog, rik blandingsskog i lavlandet og kalkgranskog med minst regional verdi, og området vil også bidra til økt vern av skog på høy/svært høy bonitet i sørboreal sone. Av generelle, nasjonale mangler bidrar området til å verne skogtyper med høy naturverdi med lav dekning i dagens skogvern. Dette er høyproduktiv, til stor del upåvirket og rødlistet lavlandsskog i sørboreal sone som generelt er under høyt press fra skogbruket. Brandbukampen vil også bli en del av et eksisterende økologisk nettverk med skogvernområder med lignende verdier knyttet til kalkskog (Lysen, Jøvika og Tønnerud, Igelsrud og Galtedalstjerna naturreservater samt det foreslåtte Skøyenåsen naturreservat).

Avveining skogbruk/tømmertilgang og vern

Brandbukampen har store verneverdier, samtidig som størsteparten av arealet har lite betydning for tømmertilgangen i Gran kommune. Området havner innenfor grønne felter i avveiningsskjemaet for vern/skogbruk, og fremmes derfor for vern uten nærmere begrunnelse.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går ingen traktorveger i området. Der vernegrensa følger vegene (inkl. traktorvegene) inntil området ligger vernegrensa 5 meter fra vegenes midt. Det er også tatt inn en bestemmelse i verneforskriften som tillater søknader om nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av slike tilgrensende veger. Vi er ikke kjent med at det finnes bygninger eller andre installasjoner i området. Brandbukampen er et attraktivt turmål lokalt. Det går et omfattende stinett til toppen, men ingen av disse stiene ser ut til å krysse gjennom det foreslåtte verneområdet. Uansett er det i verneforskriften tatt med standardbestemmelser som åpner for søknader om merking, rydding og vedlikehold av eksisterende og evt. nye stier.

Det finnes ikke kraftledninger eller andre kraftinstallasjoner i eller helt inntil det foreslåtte verneområdet.

Det er ikke registrert mineralressurser i området.

Planstatus

LNFR

Sammendrag av høringsuttalelsene

Oversikt over høringsparter

Området inngikk i en høringspakke på totalt elleve områder, hvorav ti tilrås til Miljødirektoratet i dette dokumentet. Det siste området, Andersshøe og Jukulbergje i Sel og Vågå kommuner, tilrås senere.

Høringen av verneplanen ble annonsert i lokale aviser og i Norsk Lysingsblad.

Høringsdokumentene ble også sendt direkte til følgende mottakere: **kommuner:** Eidskog, Gausdal, Gran, Nord-Aurdal, Nord-Odal, Rendalen, Sel, Stor-Elvdal, Trysil, Vågå, Innlandet fylkeskommune, Sør-Aurdal (kopi); **grunneiere** (inkl. kopi til grunneiere i eksisterende naturreservater som blir utvidet); **lokale høringsinstanser:** AS Eidefoss, DNT Engerdal og Trysil, DNT Finnskogen og Omegn, DNT Gudbrandsdalen, DNT Hadeland, DNT Lillehammer, DNT Nord-Østerdal, DNT Odal, DNT Valdres, DNT Åmot og Stor-Elvdal, Fjellnett AS, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Glitre Energi Nett AS, Glitre Nett AS, Glommens og Laagens brukseierforening, Griug AS, Hafslund Eco Vannkraft, Klive AS, Kuniko Norge AS, Nord-Østerdal Kraftlag SA, Opplandskraft DA, Sør-Aurdal energi, Valdres Energi, Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten; **regionale og sentrale høringsinstanser:** Avinor AS, Bane NOR SF, BirdLife Hedmark, BirdLife Oppland, BirdLife Norge, Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidsiva Energi, Elvia AS, Forsvarsbygg, Forum for natur og friluftsliv – Innlandet, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, Hedmark Sau og Geit, Hedmark skikrets, Innlandet bondelag, Innlandet idrettskrets, Innlandet orienteringskrets, Institutt for biovitenskap, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Naturvernforbundet i Innlandet, NHO Reiseliv Innlandet, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges handicapforbund, Norges Idrettsforbund, Norges Jeger- og

*Fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund – Hedmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland, Norges Luftsportforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Norges vassdrags- og energidirektorat -Region øst, Norsk Bergindustri, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk Institutt for Bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Landbruksrådgiving Innlandet, Norsk Organisasjon for Terrengsykling, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NTNU, Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU, Ringve botaniske have, NTNU, Vitenskapsmuseet, Oppland Bonde- og Småbrukarlag, Oppland Sau og Geit, Oppland skikrets, Sabima, Skogselskapet i Hedmark, Skogselskapet i Oppland, Statens Kartverk, Statens vegvesen Region øst, Statkraft SF, Statnett SF, Statskog, Stedsnavntjenesten for Østlandet og Agderfylkene, Universitetet i Oslo, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, Naturhistorisk museum og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge; **kopi:** Glommen Mjøsen Skog, Miljødirektoratet, Norges Skogeierforbund, Norskog, Viken skog*

Oversikt over hvem som har uttalt seg til høringen

Det har kommet inn 14 uttalelser til høringen fra følgende: *Bane NOR, BirdLife Oppland, Direktoratet for mineralforvaltning, Eidefoss vannkraft, Elvia, Forsvarsbygg, Hafslund Kraft AS, Nord-Aurdal kommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Sel kommune, Statens vegvesen, Statnett SF, Svein Sørli, Vågå kommune.*

Høringsinnspill

Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Elvia, Forsvarsbygg, NVE, Statens vegvesen og Statnett har ingen merknader til høringsforslaget.

BirdLife Oppland er svært positive til økt vern av natur, herunder skogvern.

Verneforslagene bidrar til en viktig økning i vernearealet i Norge og i Innlandet. Områdene som er på høring i Oppland har med sine ulike karakterer et representativt utvalg av leveområder også for fugl, herunder rovfugl og arter knyttet til sørvendte varme ller. Birdlife Oppland vil understreke viktigheten av at både vernebestemmelser, forvaltningsplan og besøksstrategier hensyntar sårbare fuglearter og deres livsmiljø. Dette vil for noen av de framlagte områdene bl.a. bety behov for å unngå ferdsel ved hekkeplasser for rovfugl. De forutsetter at disse hensynene ivaretas i den framtidige forvaltningen av områdene. De understreker videre viktigheten av et tilstrekkelig oppsyn i de mindre verneområdene i fylket. Deres erfaring er at oppsynsfrekvensen i mange av disse områdene er svært lav, og at brudd på vernebestemmelser og andre uheldige hendelser dermed kan forbli uoppdaget.

Statsforvalterens kommentarer

Til BirdLife Oppland: Verneformen naturreservat beskytter hele det naturlige økosystemet som beskrives i verneformålet. I de aktuelle områdene nevnes rovfugl spesielt i verneformålet i kun ett av områdene der dette ble vurdert som spesielt nødvendig. Ellers beskyttes dyrelivet i alle naturreservater gjennom vernebestemmelsene, særlig påpekt i § 3. Vi er enige om at man må vurdere spesielle hensyn i tid og rom til disse artene i den fremtidige forvaltningen, og at særlig

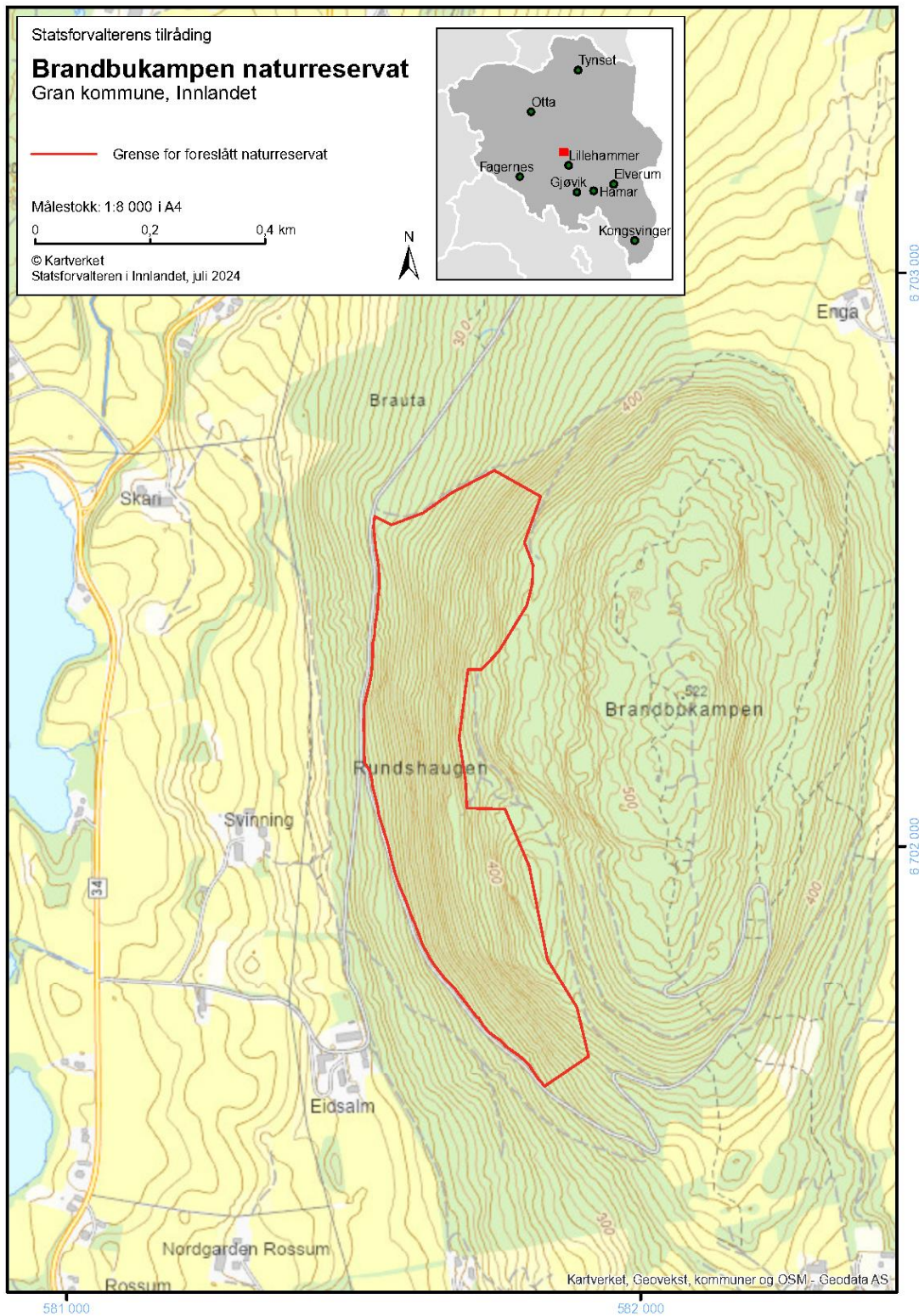
besøksstrategier blir viktige her. I dette ligger også behovet for oppsyn. Vi er også enige i at oppsynsfrekvensen hos Statens naturoppsyn per i dag er på et for lavt nivå for å dekke opp flere behov i verneområdene, herunder ødeleggende forstyrrelser av hekkende rovfugl som kan kreve nok så mye ressurser å følge opp. Selv for de to artene med nasjonale overvåkingsprogram ligger det til grunn en betydelig egeninnsats av frivillige.

Statsforvalterens tilråding

Statsforvalteren tilrår at området blir vernet som naturreservat i samsvar med høringsforslaget.

På grunn av ferieavvikling når dette tilrådingsdokumentet ferdigstilles, mangler et forslag til vernekart som viser riktig avstand fra inntilliggende veger og traktorveger, dvs. 5 meter fra midten av vegene. Statsforvalteren vil legge inn et oppdatert, slik vernekart i Miljødirektoratets Teams-gruppe for frivillig vern av skog så snart dette er ferdigstilt.

Brandbukampen vedlegg 1 – Forslag til vernekart

Brandbukampen vedlegg 2 – Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Brandbukampen naturreservat, Gran kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel barblandingskog i lavlandet med sjeldne, truede og rike skogtyper som kalkgranskog og kalkfuruskog samt sørvestvendt rasmark og innslag av edellauvskog. Skogen har stedvis mye liggende død ved i alle nedbrytningsstadier og gamle trær, spesielt av furu. Videre er formålet å verne et område som har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for flere rødlistede arter knyttet til gammel naturskog med mye liggende død ved og gamle trær. Området har i tillegg et stort potensial for forekomst av sjeldne insekter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gran kommune: 53/1, 54/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 210 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. beiting
- e. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- f. forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt
- g. vedlikehold av eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein for bufe og hjortevilt
- i. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger
- j. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav a, b, c, d, g, h og i

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Brandbukampen vedlegg 3 – Avveiging skogbruk/skogvern

Skjema for avveiging av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Brandbukampen

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Brandbukampen				
Totalt areal	210 daa	Produktivt skogareal	210 daa	Totalt skogareal	210 daa
Fylke	Innlandet				
Kommune	Gran				
Eierform	Privat				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering			
Opprettelse av Brandbukampen naturreservat har naturverdier knyttet til høyproduktiv skog på kalkrik mark i sørboreal sone. Over halvparten av arealet dekkes av rødlistede naturtyper med kalkgran- og kalkfuruskog, og resterende deler vil over tid trolig få den samme kvaliteten.			
Verneverdi	**/**	Nær truede og truede naturtyper	Kalkgranskog (VU) Kalkfuruskog (VU)
Mangelinndekning	Høy	Restaureringspotensial for truet natur.	Mellomlang sikt (20-50 år (gjelder kun deler av området, resten har verdier i dag)
Betydning for økologisk nettverk	Middels	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	Nei
Nær truede og truede arter	5 NT arter		
Konklusjon		Har betydning (og kan få enda større betydning med økt alder på skogen i deler med hogstklasse 2)	
<p>Foreslåtte Brandbukampen naturreservat vurderes per dags dato å være regionalt-nasjonalt verdifulle (**/**). Med full restaurering vil verdien trolig øke til nasjonal verdi. Brandbukampen vil bidra til å fylle regionale prioriteringer om vern gammel granskog, rik blandingsskog i lavlandet og kalkgranskog med minst regional verdi, og området vil også bidra til økt vern av skog på høy/svært høy bonitet i sørboreal sone. Av generelle, nasjonale mangler bidrar området til å verne skogtyper med høy naturverdi med lav dekning i dagens skogvern. Dette er høyproduktiv, til stor del upåvirket og rødlistet lavlandsskog i sørboreal sone som generelt er under høyt press fra skogbruket. Brandbukampen vil også bli en del av et eksisterende økologisk nettverk med skogvernområder med lignende verdier knyttet til kalkskog (Lysen, Jøvika og Tønnerud, Igelsrud og Galtedalstjerna naturreservater).</p> <p>Hvis området ikke vernes, er den største trusselen skogbruk.</p>			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppdrag 1

Tømmertilgang - Tallmessig beskrivelse	Areal	Kubikkmasse
Gruppe S1-S3 Har betydning	50	750
Gruppe S4-S6 Kan få betydning		
Gruppe S7 Har mindre betydning	160	3 700

Verbal beskrivelse:

Området ligger i den vestvendte siden av Brandbukampen, en mindre åsrygg. Det tilbudte arealet ligger nederst i lia, noe som kan påvirke ovenfor liggende arealer. Ut fra kart kan det se ut som det er god veg dekning til ovenfor liggende areal.

Det er i stor grad høy bonitet, med en blanding mellom gran, furu og lauv.

Gjennomsnittlig helling i arealet er mellom 35 – 40 grader. Noe som skaper utfordringer for skogsdrift med hogstmaskin. Dette innebærer bruk av taubane eller vinsj montert på skogsmaskinene for å gjennomføre hogst.

Det kan også graves enkle driftsveger for å løse ut noe av arealet.

Området har i dag store begrensninger for gjennomføring av skogsdrift pga. nøkkelbiotoper & naturtyper (registrert etter både DN-13 & NiN).

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmertilgangen						

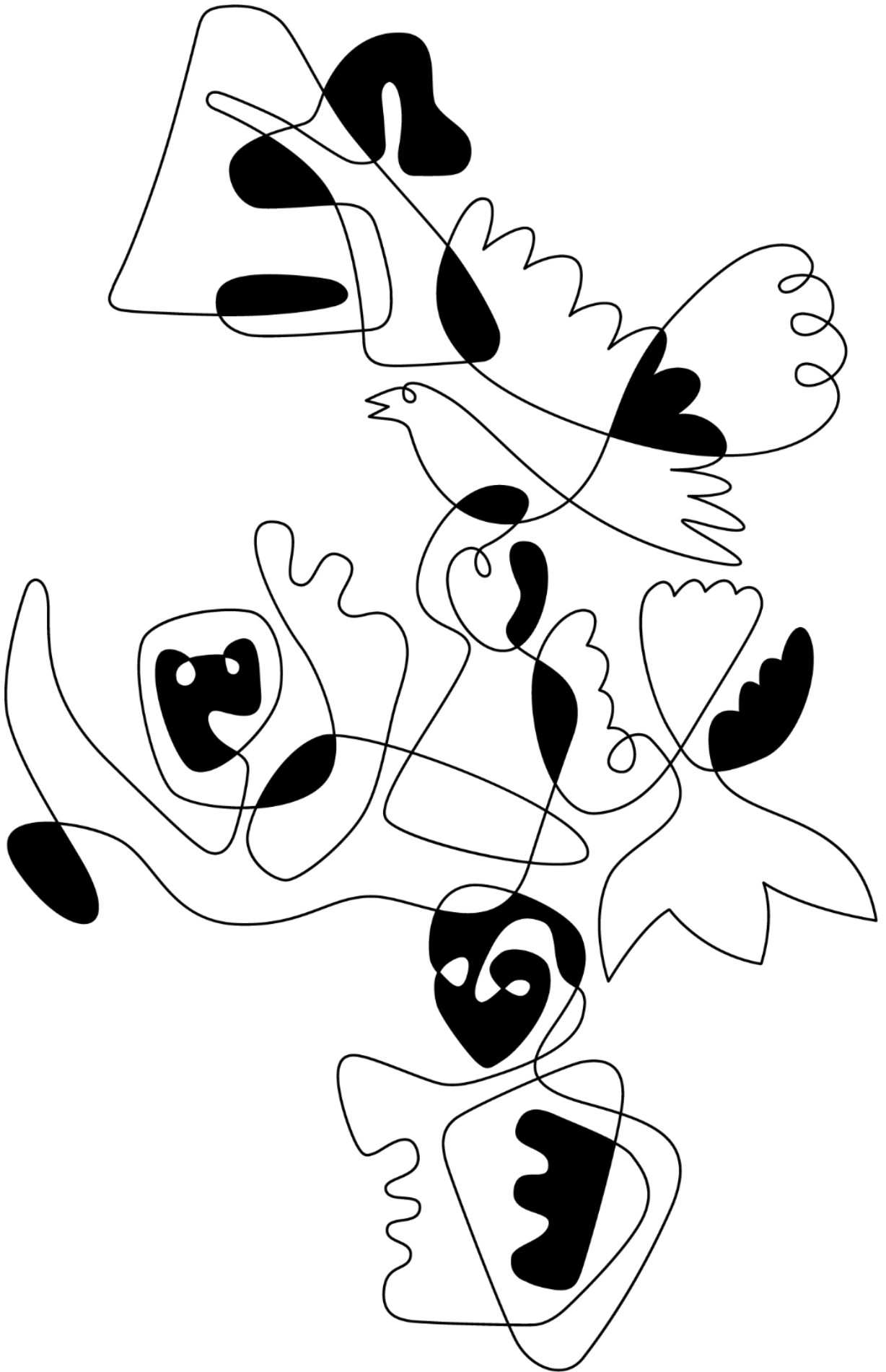
Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon Brandbukampen	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	Nei
Området har høy verneverdi og prioriteres for vern, jf. Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor (V1S7 for 160 daa og V1S2 for 50 daa).	

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

